İ. P. S. D. İzmir İl Şubesi, 9 Ocak ile 16 Ocak arasını «Genel Direniş Haftası» olarak ilân etti

«İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği» İzmir İl Şubesi, 9 Ocak ile 16 Ocak arasını İşsizlik ve Pahalılığı yaratan Amerikan Emperyalizmine ve yerli ortakları Büyük Sermaye çevrelerine karşı «Genel Direniş Haftası» olarak ilân etmiştir. Çeşitli çalışmaların yanında, yeniden yayınladığı bir bildiride; Vatandaşlar 16 Ocak Cumartesi günü yapılacak miting ve yürüyüşe çağrılmakta ve şöyle denmektedir:

Vatandaş,

Yurdumuz iktisadi ve siyasi bir krizin içine düştü. İşsizlik ve Pahalılık dayanılmaz bir hal aldı. Her gün fabrikalardan ve çeşitli iş yerlerinden toplu işçi çıkartmaları yapılmaktadır. Ve her gün yeni bir ihtiyaç maddesine daha zam gelmektedir. Emeği ile geçinmek zorunda olan Halkımız geleceğinden endişe etmekte haklıdır. Hepimiz her an işsiz kalabiliriz ve bu gidişle hepimiz açlık canavarının pençesine düşebiliriz.

BUNLARIN SEBEBİ NEDİR

Yurdumuzda İşsizlik ve Pahalılığı yaratarak milyarlar vuran ve bunları yabancı ülkelere kaçırarak zevk ve sefa içinde yiyenler kimlerdir? Yurdumuzun yeraltı ve yerüstü

(Devamı 5. sayfada)

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

Haftalık Siyasi Gazete ● Sahibi: HİKMET KIVILCIMLI ● Sayı : 6 ● 12 Ocak 1971 Salı ● Fiyatı : 100 Kuruş

BAŞ YAZI

Pratik Devrim

Orijinalliğimiz : ORDU

HİKMET KIVILÇIMLI

Türkiye Devrimcilik Tarihinde Gençlikle Ordu birbirinden ayrılamazlar. Daha doğrusu: «Ordu» demek, «Ordu gençliği» demektir. Yoksa, «Ordu fosilleri» ile «Ordu» nun bir ilgisi yoktur. Ancak, daha didaktik (öğretici) açıklama için, Gençlik'ten ayrıca Ordu olayı üzerinde durmak gerekiyor.

Devlet ve Silâhlı Türkler:

«Devlet» sözcüğünün hem en soyut, hem en somut anlamı kısaca şudur: «Devlet Silâhlı Adamları ve Ceza evleri bulunan örgüttür.» Osmanlı Türkleri, daha Cezaevlerine ve Zindanlara kalkışmadan önce, Silâhlı İlb'ler (Şövalye'ler - Gaazi'ler) idiler. Türk olup da içlerinde «Silâhsız adam» yoktu. Hepsi, tepeden tırnağa olabilecek bütün silâhlarla silâhlı idiler. İnsanların sonradan silâhsızlandırılmaları, bir avuç silâhlıya kul köle edilmeleri için yapıldı. İlk Oğuz boylarında kul köle edilen Kandaş yoktu, olamazdı.

İlk Osmanlı Devletini o Türk İlb'leri, yalnız «Silâhlı Adam» olarak kurdular. O nedenle Devlet demek, Silâhlı Adamlar demek oldu. Osmanlı Devletinin «Reâyâ» (Güdülenler) adlı Çiftçilerini, «Devlet Sınıfları» denilen: Seyfiyye - İlmiyye - Mülkiye - Kalemiye zümreleri güderdi. Gerçi bu dört zümrenin dördü de pek öyle «silâhsız» dolaşır takımından değillerdi. Bir:

«— Allah, allah!»

çekildi mi, değil Mülkiye Beyleri ve Ağaları, Kalemiye Hocaları ve Efendileri, Sarıklı İlmiyye dahi cübbesini beline dolayıp silâha sarılır, sefere eşerdi. Öyleydi bizim Türkler.

Silâhlı Türklerin içinde ise en silâhlıları: Seyfiye denilen Kılıçlılarla, Mülkiye denilen, hepsi kılıç kılıç örgütlenmiş Dirlikçiler idi. Asıl sefere atlı, yaya eşenler bunlardı. Bunlara Modern kapitalizm çağında kısaca Ordu denildi. Türkiye'de Ordu, yâni «Silâhlı Adamlar»: hem Devlet kurmuşlar, hem Memleketi işletip yürütmüşlerdi.

Batıda Burjuva Devrimi:

Bunun anlamı açık. Türkiye'de Devlet demek te, Memleket (Kapitalizmdeki anlamıyla Millet) demek te Ordu demek oldu. Belki, değil, muhakkak: her ülke gibi Batı da, böyle Barbar Sosyalizmden gelme Şövalyeler, silâhlı Gaaziler tarafından kuruldu. Ne var ki, Batı Avrupa'da Şövalyelik köprüsünün altından binlerce yıllık sular aktı. Derebeğileşmiş Şövalyelerin altından Burjuva adlı Modern İşveren Sınıfı civcivleşip türedi.

(Devamı 7. sayfada)

Sunay-Demirel ittifakı

YAHYA HAN FORMÜLÜNDE İTTİFAK

Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay; Mecliste Grubu olan parti liderleriyle ve üniversite yöneticileriyle yaptığı temaslardan sonra Süleyman Demirel ile de oturup konuştu. Henüz bu temaslar konusuna açıklık getirecek resmî bir bildiri yayınlanmadı. Fakat sızan haberlere ve çeşitli beyanatlardan çıkarabildiğimiz sonuçlara göre; bütün bu temas ve konuşmalardan dişe dokunur bir fayda sağlanamamıştır. Zaten, Ekonomik krizin yarattığı bu politik krize böyle sudan tedbirlerle çare bulunamayacağını daha önceki sayımızda belirtmiştik.

Bugün yurdumuzda işsizlik ve pahalılık dayanılmaz bir hal almaktadır. Amerikan Emperyalizminin ve yerli ortakları Finans - Kapitalizmin ve onların emrindeki AP iktidarının ekonomik baskılarının yanı sıra politik zulümleri de şiddetlenmektedir. Bunalıma bir çare bulamayan AP iktidarının daha şiddetli davranışlara yönelmeleri de mümkündür. Nitekim bu amaçla girişilen bazı çalışmaları mevcuttur. Hazırlanmakta olan Şiddet Kanunları ve Üniversite içinde ve Devrimci Üniversite Gençliğinin barındığı yurtlarda toplum polisi aracılığıyla girişilen son baskı ve sindirme hareketleri, İşçi çevrelerinde yaratılmak istenen tedhiş ortamı bunun belirtileridir. Fakat AP iktidarının ve onun efendilerinin unuttuğu bir şey vardır: Ne kadar tedhiş ve terör yoluyla Halk yığınlarında yılgınlık yaratmak isterlerse; Halk yığınlarından gelecek tepki de o derecede şiddetli ve korkunç olacaktır. Dünya Tarihinde ve Tarihimizde bunun çeşitli misâlleri vardır.

Bu söylediklerimizi, Devletin en sorumlu kişisi olan Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın da gözönünde tutmasını dilerdik Fakat maalesef Sunay; Gerici güçlerin teşkilâtlandırdığı ve tahrik ettiği «Ülkü Ocakları» mensuplarının kanun dışı saldırılarını savunmakta ve Süleyman Demirel ile, daha doğrusu Süleyman Demirel'in bağlı bulunduğu yerli ve yabancı Finans - Kapitalizm çevreleri ile çelişmemeğe azami dikkat göstermektedir.

Bu tür davranışlar ise Ekonomik ve politik krizi daha da şiddetlendirmekten başka bir şeye yaramaz.

OKUYUCULARIMIZA

Gazetemizin Sahibi ve Başyazarı Dr. Hikmet Kıvılcımlı, bir süreden beri devam eden hastalığı yüzünden âni bir ameliyat geçirmek zorunda kalmıştır.

Hikmet Kıvılcımlı'nın hazırladığı bazı yazılar ve bu arada Hikmet Kıvılcımlı'nın başkanı bulunduğu Yazı Kurulumuzda, görüşülmesi ve yayınlanmasına karar verilmesi gereken diğer yazılar bu sayımızda konamamıştır.

Gelecek sayıdan itibaren bu eksikliklerin giderileceğini duyurur, okuyucularımızdan özür dileriz.

Amerikada işsizlik

Amerika Birleşik Devletlerinde işsizlik, 9 yıldan bu yana en yüksek seviyeye çıkmıştır.

Amerikan İşçi Dairesinin bildirdiğine göre geçen Aralık ayında Amerika'da işsizlerin sayısı 4,6 milyona yükselmiştir. Bu sayı, çalışanlara oranla yüzde 6 dır.

Amerikan Emperyalizmi, yalnız Türkiye'de işsizlik yaratmakla kalmıyor, kendi ülkesinde de işsizliğin artmasına sebep oluyor. Geberen Kapitalizm - Emperyalizm'in Dünya ölçüsünde bir iktisadi krize doğru yöneldiğini gösteren bu işaretlere dikkat etmeliyiz.

PAKİSTAN OLAYLARI

Pakistan'da çeşitli olaylara yol açan «Resimlerle Türk Sevişme Sanatı», eski Türk ve Doğu ülkeleri minyatürlerinden alınan bol resimlerle süslenmiş bir kitaptır. Kitapta, Hazreti Muhammet'in çok kadınla evlenmesi konusunda bazı görüşler öne sürülmektedir.

Direnişler Genelleşiyor

Ekonomik ve politik krizin had safhaya ulaştığı, bir avuç büyük zenginin dışında, tüm emekçi halkımızın İşsizlik ve Pahalılık canavarının pençesinde kıvrandığı yurdumuzda; çeşitli sınıf ve tabakalarda bu duruma karşı yer yer kendini gösteren direnişler yaygınlaşmaya başladı.

Doktorlar ve diğer sağlık hizmetlileri; personel kanununu protesto etmek amacıyla, iki günlük «İhtar Boykotu» yaptılar. İstanbul'da ihtar boykotuna katılan; Haydarpaşa Numune, Istanbul Göğüs Cerrahisi Merkezi, Zeynep Kamil, Şişli Çocuk, Beyoğlu Belediye, İlk Yardım, Haseki, Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Bakırköy Akıl Hastanelerinin personeli, «Halka karşı değil, haksızlığa karşı direniyoruz.» demişlerdir. Ayrıca İstanbul ve Ankara'da, ileriki bir tarihte Türkiye çapında direniş yapılacağı açıklanmıştır.

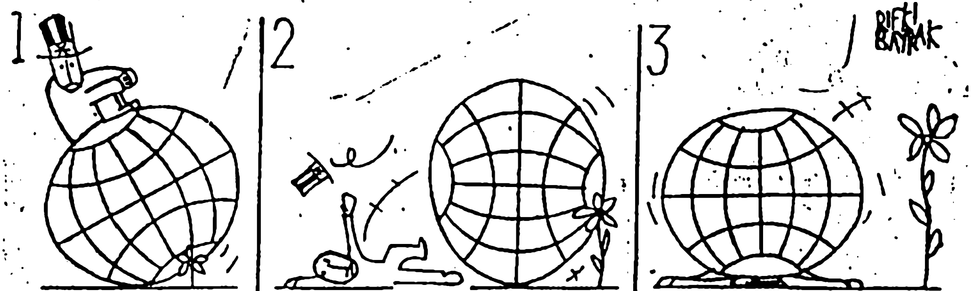
Teknik Personelin 14 gün sürecek olan «Işleri Yavaşlatma» direnişi devam ederken, bu direnişin sonunda kesin boykota gidileceği bildirilmektedir.

İstanbul Belediyesinde görevli memur ve hizmetliler, ücretlerini alamadıkları için boş oturarak direniş yaptılar. 8 bin teknik personel ve işçinin yanında 5 bin kadar memur da oturma direnişine katılmıştır. Temizlik işçileri, 4 günlük direnişten sonra ücretlerini almıştır.

Valiler, Kaymakamlar ve bucak müdürleri de direniş hazırlığına başladı. Pazar günü alınan direniş kararından sonra, «... Bu fakir milletin 8-10 milyar lirasını ulûfe gibi dağıtan, ve sonunda kimseyi tatmin etmeyen iz'ansız davranışların ve beceriksiz tutumların kamuoyu önünde tel'in edileceği» açıklanmıştır.

Türkiye Adliyeciler Sendikasının; Ankara'da 27 Aralık ta düzenlediği «Direniş forumu» ndan sonra, 4 Ocaktan itibaren Adana Adliyesinde çalışan başkâtip, kâtip, mübaşir ve odacılar pasif direnişe geçtiler.

(Devamı 5. sayfada)

— YAZISIZ —

DÜNYADA NELER OLUYOR

● Sovyetler Birliği Demir ve Metal Bakanı İvan Kozanets'in açıklamasına göre; 5 yıllık ekonomik plân devresinde demir, çelik üretimi artırılacaktır. Ukrayna ve Kazakistan Cumhuriyetinde konverterler, Çelyabinsk'te de demir, çelik fabrikalarının kurulacağı bu açıklamadan anlaşılmaktadır. Mr. Kozanets; 1971 yılında çelik üretiminin, 1970 yılındakinden 4 milyon ton fazla olacağını belirterek, 120 milyon tona çıkacağını sözlerine ilâve etmiştir.

● Macar asıllı Dr. George Ungav, insan hafıza ve zekâsını kuvvetlendiren bir madde bulduğunu bütün dünyaya açıklamıştır. Houston'daki Baylor Tıp Fakültesi'nde yapılan araştırmada; karanlıktan elektrik şoku ile korkmaya alıştırılan farelerin beyinlerinde, «Skotofobin» adı verilen bir maddenin meydana geldiği görülmüştür. Bu madde, beynin bilgileri depolamasına ve anlamasına yaramaktadır. Skotofobin maddesi, sun'i olarak da elde edilebilecektir.

● Tokyo Ekonomik Araştırmalar Merkezi'nin bildirdiğine göre; Japonya'nın, 1969 yılında 668 milyon dolar olan milli sermayesi, 1975 yılında 2500 milyon dolar olacaktır. Güney Kore ve Taiwan, Japon sermayesinin tahakkümü altındadır. 5 yıl evvel imzalanan anlaşma hiç bir şeyi değiştirmemiştir. Güney Kore, 550 milyon dolarlık yatırımla açık pazar haline getirilmiştir. Ayrıca Kore ve Taiwan'da düşük ücretle işçi çalıştırılmaktadır. Bu ücretin, Japonya'daki verilen işçi ücretlerine oranı 1/4'dür. Japonya, Endonezya ve Avustralya'da da yatırımlara başlamıştır. Japonya'nın 1975 yılında 2500 milyon dolara ulaşacağı söylenen sermayesinin, nerelerden aşırılacağı gün gibi meydandadır.

YURTDA NELER OLUYOR

● Ayçiçeği ve pamuk yağı fiyatlarının arttığı gerekçesiyle; küçük boy sana paketleri 100 kuruştan 115 kuruşa, büyük boy sana paketleri 200 kuruştan 225 kuruşa çıkarılmıştır.

Bunun yanında, elektrik ampullerine de yüzde 20 - 30 oranında zam yapılmıştır. 10 - 60 mum arasındakiler 275 kuruştan 375 kuruşa. 75 - 100 mumluk ampuller 325 kuruştan 425 kuruşa, 150 mumluk ampuller 500 kuruştan 650 kuruşa, 200 mumluklar 575 kuruştan 750 kuruşa, 20 wattlık floresant lâmbalar 11 liradan 14.50 liraya, 40 wattlıklar 12 liradan 15.50 liraya çıkarılmıştır.

● İzmir'de, çimento fabrikaları ellerindeki stokları eritebilmek için, toptancı firmalara risturnlu çimento satışları yapmaktaydı. İndirimli olarak satılan çimentonun tonu 167 lira, torbası 835 kuruş idi. 1 Ocak 1971' den itibaren risturn kaldırılmış ve çimentonun tonu 179 liradan, torbası 895 kuruştan satılmaya başlanmıştır. Bunun üzerine toptancı firmalar da torba başına 60 kuruşluk bir zam yapmışlardır. Bu zamdan sonra mağaza teslimi satışlar 960 - 970, inşaat teslimi satışlar 940 - 950 kuruştan işlem görmüştür. Daha evvel serbest piyasa fiyatları 880 - 900 kuruş arasında değişmekte idi.

● Ticaret Bakanı Gürhan Titrek'in açıklamasına göre; 1971 yılında 1 milyar 45 milyon dolarlık ithalât yapılacaktır. Bu ithalâtın; 455 milyon dolarının liberasyondan, 270 milyon dolarının tahsisli ithal malları listesinden, 100 milyon dolarının anlaşmalı ülkelerden, 220 milyon dolarının da öteki ithalât mallarından yapılacağını Ticaret Bakanı yaptığı basın toplantısında açıklamıştır. 1970 yılında, 690 milyon dolarlık ihracat plânlandığı halde, 575 milyon dolarlık ihracat yapılmıştı. İthalâtla, ihracatımızın arasındaki bu fark, gün geçtikçe artmaktadır.

● Hükûmetin verdiği 10 milyon lira bitince, İstanbul Belediyesi parasızlık içinde kıvranmaya başlamıştır. İstanbul Belediyesi, 4 milyon lira civarında işçi ikramiyelerini, 6 milyon lira tutarında işçi maaşlarını ve 26 milyon lira da çeşitli maaş ve icra borçlarını parasızlığı bahane ederek ödememiştir. Fahri Atabey, 30 milyon liranın üzerinde paraya ihtiyaç bulunduğunu söylemektedir.

Tarihsel Maddecilik Yayınları

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
BİLİMSEL SOSYALİZMİN DOĞUŞU
Marx — Engels Çağı 8 T.L.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
OPORTUNİZM NEDİR?
7,5 T.L.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
HALK SAVAŞININ PLÂNLARI
7,5 T.L.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
DEVRİM ZORLAMASI
DEMOKRATİK ZORTLAMA
7,5 T.L.

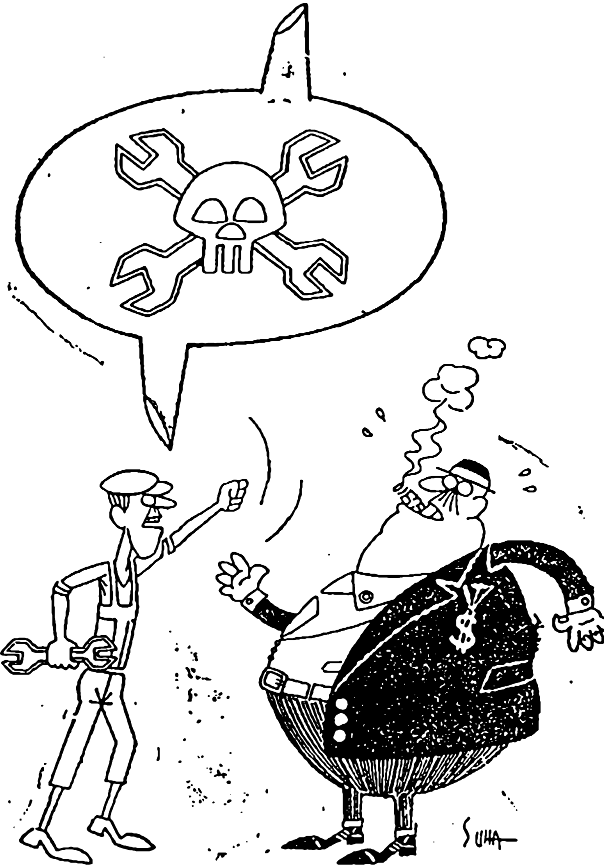
Doktor Hikmet Kıvılcımlı
ANARŞİ YOK, BÜYÜK DERLENİŞ
100 Kuruş

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
UYARMAK İÇİN UYANMALI
UYANMAK İÇİN UYARMALI
5 T.L.

MARKS ve ENGELS (Hayatları) 4 T.L.

İsteme Adresi: Sosyalist Gazetesi, Çatalçeşme Sokak No: 17/1, Cağaloğlu — İSTANBUL

DİKKAT! ÖLÜM TEHLİKESİ

İŞÇİNİN EMEĞİ - PATRONUN YEMEĞİ

OKUYUCULARIMIZA DUYURU

«Sosyalist» Gazetesi için abone makbuzu alan arkadaşların; abonelere gazetelerini gönderebilmemiz için, kaydettikleri makbuzların «B» kuponlarını bekletmeden göndermelerini önemle rica ederiz.

Sıvas Kültür Derneği'nin BASIN BİLDİRİSİ

Bundan iki hafta önce «4 Eylül Kültür Derneği» adlı bir örgüt kurduk. Ve ilk çalışmamız devrimci kardeşimiz Hüseyin Aslantaş'ın toprağa verilmesinde görev almak talihsizliği oldu.

21.12.1970 günü ise derneğimiz faşist güçlerin baskınına uğradı. Bütün eşyalarımız geceleyin baskın yapan zorbaların ellerinde ufalandı. Atatürk'ün portreleri yırtılmış ve bazıları ayaklar altında. Ve masaların demir ayakları kırılıyor, soba ve sandalyeler gürültü içinde paramparça ediliyor. Bu işin yapılabilmesi için Faşistlerin 15 - 20 dakika gürültü patırtı içinde uğraşmaları gerekir. Ve yine düşünelim: Örgütümüz, merkezi bir yer olan İstasyon caddesinde, Esen Sineması binasında. Vali konağının karşısında ve polis karakoluna 100 metre mesafede.

Polis, tahrip haberini ancak bizden alabilmektedir. Olaydan 15 - 20 saat sonra bir formalite yerine getirilir, usulen örgütün tahrip edilen eşyaları tetkik edilir. Doğal olan şey (!) polisin bu arada ipucu bulamamasıdır. Oysa polis, her gün peşimizdedir, nerdeyse nefes alışlarımızı bile kontrol etmektedirler. Kendilerine defalarca söyledik, arkadaşlarımız tehdit ediliyor, iki arkadaşımızın üzerine asit atıldı, bir arkadaşımız dövüldü v.s., ve şunu da ilâve ettik: Efendiler saklı gizli bir iş yoktur, gelsin bir polis beraber çalışalım. Bunları söyledik. Fakat netice ortada; bizler adım adım takip edilirken, Amerikan uşakları örgütümüzü basarak ellerini kollarını sallayarak geziyorlar. Böyle bir durumda, polis tarafsızdır iddiası ister istemez suya düşmektedir... Ve şu kadarı da artık kesindir ki; bundan sonra doğacak olan olayların sorumluluğu yetkili çevrelere ait olacaktır.

Olay üzerine, Cumhurbaşkanlığına, İçişleri Bakanlığına telgraf çektik, Anadolu Ajansına, TRT'ye ve Cumhuriyet Gazetesi Ankara bürosuna durumu telefonla bildirdik ve son cümlemizde dedik ki; Bu memleketi satılmışlara ve Atatürk düşmanlarına bırakmıyacağız.»

Zeki ÖZERKMEN
4 Eylül Kültür Derneği Başkanı - SİVAS

Rasim Haşmet'in tanıttığı SOSYALİSTLER

A. CERRAHOGLU

Bizde, XIX. yüzyılın ilk yarısından itibaren. Saint - Simon gibi ütopist sosyalistlerden bahsedildiği gibi, geçen yüzyılın ortalarında, eski Yunan iştirakçilerine dair bilgi verildiği de görülmektedir. Fakat, umumiyetle, 1871'den itibarendir ki Paris Komün'ü ve Birinci Enternasyonal ele alınmış, -lehte ve aleyhte neşriyatla açılan kalem savaşlarile- Marx ve marksistler tanıtılmış, çağdaş sosyalizmin ünlü simaları hakkında doğru veya yanlış bazı malûmat aktarılmıştı. Batı sosyalist düşünür ve ekonomistlerinin -Marx ta dahil- kısa biyografilerini ilk defa derli toplu ve birarada sunan Cavit Bey olmuştur. İkinci Meşrutiyetten sonra İştirak Prudhon. Bebel ve Karl Marx'ın resimlerini basmıştı. Haydar Rıfat, Rasim Haşmet, Muslihittin Âdil ve Ahmet Cevat gibi yazarlar da, dergi sayfalarında ve kitaplarda, sosyalistlerin en ünlülerini, muhtelif vesilelerle, tanıtmaya çalıştılar.

Biz, şimdi, burada Rasim Haşmet üzerinde duracağız.

Rasim Haşmet, Selânik'te yayınlanan, Yeni Felsefe Mecmuası'nda, sosyal doktrinleri izah amacile, yayınladığı seride, sosyalizm tarihinin ünlü simaları üzerinde durmakta ve onları tanıtmağa çalışmaktadır.

★

Rasim Haşmet, yazısına «Baböf Kimdir» sorusile başlıyor. Aviyel'in Baböf'ün ve Babövizmin Tarihi adlı eserinden faydalanarak, Baböf'ün biyografisini veriyor:

«Gerçek adile Fransa'da Emil Baböf, 1760'ta Sen Kanten'de doğmuş, 1797'de Paris'te intihar etmiştir. Büyük Devrim'den önce, gayet fakirâne sanatlarda bulunmuştu. Büyük Devrim ilân edilince programı yurtsever olmak üzere bir gazete tesis etti... Esas teorileri Le Tribun du Peuple gazetesinde yayınlanmıştır. Direktuvar idaresini düşürmek ve yerine 93'teki Konstitüsyon idare biçimini koymak için gizli bir Cemiyet teşkil etti ve Başkan seçildi. İhbar üzerine Cemiyet'in üyeleri tevkif edilmiş; ve «Vandom» Yüksek Mahkemesi, 29 Mayıs 1797 kararile, Baböf ve Darte'yi idâma mahkûm etmiştir. Her ikisi de hançerle intihar eylemişlerdir.

Onun içtihadınca:

«Emvâl ve emlâk-i umumiye müsadere olunup müsavi hisselere ayrılmak üzere beynelbeşer tevzi olunmalı; zenginlerin konaklar, saraylar, otellerinde fukara iskân ve ikame edilerek, İsparta'da olduğu gibi, bir yerde müştereken yemek yemelidir. Müsaviler Cemiyeti (La Socété des egaux) namında bir Cemiyete esas olarak: «Arz kimsenin değildir. Esmar umumundur» nazariyesini vazetmişti. Hakk-ı temellükü inkâr ediyor; «Böyle bir nazariye, hakk-ı hayat ve mevcudiyeti izrar ve cerihadâr eder» diyordu.

Baböf'ün en ziyade neşrine çalıştığı sosyal fikirlere «Komünizm» deniyor.

★

Rasim Haşmet, Baböf'ten sonra, Eflâtun ve Thomas Morus'e geçiyor. Bunların, -diyor- «Cumhuriyet -Politique» ve «Hayâl-i Muhal - Utopie» adlı eserleri bu sosyal doktrinin ruhunu açıklar. Unutulmamalıdır ki, Eflâtun bu eserinde köleliğin lüzumunu bildirir. Komünizm, uygulanmasında olduğu gibi, teori hususunda da, birçok tezat ve tenakuzlar gösterir. İnsan tabiatına aykırı görüldüğü gibi, eşyanın tabiatına da muhaliftir.

İlk Hıristiyan Cemaatlerindeki komünizm izlerinden bahseden, Rasim Haşmet, bundan sonra, Kampanella'nın «Güneş Beldesi» (Campanella- le cité sur soleil) ile, Harington'un «Bahr-ı Muhit» (Harrington - Océan) ine ve Jan Boden'in «Cumhuriyet» (Jean Bodin - Republique) ine geçiyor. Eflâtun, Thomas Morus ve Kampanella'nın eserlerini tahlil ederek; XIX. yüzyılda, sosyal doktrinler tarihinin dört devresine atlıyor:

1) Romantik, daha doğrusu hayali devir (1815 - 48)
2) Fen ve İhtilâl devri (1848 - 75).
3) Kanunuî yol ve Millî Meclisler Devri (1875 - 1900)
4) Pratik ve tatbikî devir (bugünkü reformlar devri). Bu devirde, sosyal doktrinler gerçek bir pratik ve uygulama devresine girmişlerdir. (1).

★

Rasim Haşmet, maşinizm (makinacılık) konusunu ele aldıktan sonra, sınıf savaşına «mücadala-i sunûf» geliyor. Bundan sonra da «Sen Simon ve Sen Simonculardan bahsederek Sen Simon'un sosyal ekolünü izaha çalışıyor. Bize «Sen Simonculuğun en meşhur reisleri Bazar ve Anfanten» i tanıtıyor:

«1825'te ölen Sen Simon, gerçekte, sosyalist değildi. Sermayenin bugünkü usulüne bir darbe vurmağa, taarruzda bulunmağa tasavvur etmiyordu.. Fakat, tilmizleri, şakirtleri, muhtelif surette birer sosyalist oldular. Çünkü, bilindiği gibi, sosyalistlerin kısımları var.

Sen Simon'un en hararetli müritlerinden biri, Anfanten diyordu ki,

«Çalışanlar; birçok kimselerin istirahatlerini tediye etmek için uğraşanlardır.»

Sensimoncular, «içtima» nazariyesinin esasından ne kadar çok menfaat ve fayda sağlanabileceğini, ilk defa, en iyi bir suretle takdir etmek meziyetini gösterdiler. Ticareti rekabetten, ulusları karşılıklı kin ve nefretten kurtarmak; emekçilere, işçilere, milletlere umumun ortak mutluluğu için çalışmak usulü

(Devamı 5. sayfada)

İŞÇİ SINIFIMIZ

BOSSA, GÜNEY SANAYİ, PAKTAŞ ve ÖZBUCAK Fabrikalarından çıkartılan İşçilerin AÇIK MEKTUBU

Bossa, Güney Sanayi, Paktaş ve Özbucak fabrikalarından işten kovulmuş işçiler, dün Adana Valisine açık mektup yazarak, bunun aksini iddia etmişlerdir. İşçilerin açık mektubu aynen şöyledir:

«Biz Adana'da, Bossa, Güney Sanayi, Paktaş ve Özbucak fabrikalarından atılmış işsiz işçileriz. Daha önce de Güney Sanayi ve Bossa'dan binlerce işçi işten çıkarılmışlardı. Fakat son Bossa olaylarından dolayı, bizlerin fabrikalardan atılışı tamamen politik nedenlerden ötürüdür. Yani bizler, bizi satan ve patronla sıkı işbirliği içinde olan «TEKSİF»i istemediğimiz için işyerlerinden atıldık.

Senelerce çalıştığımız ve gençliğimizi, ömrümüzü verdiğimiz fabrikalardan tazminatsız olarak ayırdılar bizi.

Şimdi ise hangi fabrika kapısına iş için gitsek kovuluyoruz. Bizlere «Kara Listede isminiz var» denili yor. Peki «Kara Liste Anayasa'da var mı?»

Ödediğimiz vergilerle sırtımızdan ücret alan Devletin polisleri bizleri karakollara ve Birinci Şubeye çekerek günlerce işkence ettiler. Gece gündüz evlerimize baskın yaptılar. Açlığa terk edilmiş çoluk çocuğumuz korkuya, dehşete kapıldılar.

Peki, bizler ne yapacağız? Açlığa mı terk edileceğiz? Devlet buna çözüm bulacak güçte değil mi? Fakat görüyoruz ki, bizi ezenler, en başta Devletin bütün güçleri, bütün görevlileri oluyor.

Halbuki Anayasa'mız, işsizliği önleyici tedbirleri almayı Devlet'e vermiştir.

ANAYASA MADDE 42 — Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir.

Devlet, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, sosyal, iktisadî ve malî tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler, İŞSİZLİĞİ ÖNLEYİCİ TEDBİRLER ALIR.

Susmayın, söylediklerimizi kulak ardı etmeyin Atalarımız, bu gülüm vatanı saldırganlardan, kan pahasına kurtardılar. Sömürülmek, ezilmek ve işkencelere uğramak için değil, İNSANCA YAŞAMAK İÇİN.

Bize hayat hakkı tanımayanlara elbette bir sözümüz olacaktır.

Yetkinizi hukuk çerçevesi içerisinde kullanarak görevinizi tam olarak uygulamak ANAYASA'nın kesin hükmüdür. Bu görevinizi yapmadığınız takdirde Anayasa çizgisi dışına düşeceğinizi hatırlatırız.»

Bossa, Güney Sanayi, Paktaş ve Özbucak'tan işten atılan işçiler adına Mahmut Gençoğlu.

Düşün Halkım

Maden petrol gitmiş hepsi,
Elimizden düşmez tepsi
Bağırırız koka - kola, pepsi,
Düşün halkım iyi düşün.

Soya yağı, Vita yağı,
Tutmuşlar hepsi kaynağı.
İzmir ile Adana'yı
Düşün halkım iyi düşün.

Montaj, montaj sanayi
Ortak yapmış bizim ağayı.
Bize diyorlar enayi.
Düşün halkım iyi düşün.

Dövizleri, dolarları
Yarıdan fazla kârları.
Pavyonları, hem barları
Kim dolduruyor iyi düşün.

Ali GÜNEŞ

OTOMATİV SANAYİİNDE Kriz ve işten çıkartmalar

Tensikat, toptan işçi çıkarma demektir. Ve kanunlarca belli bir statüye bağlanmıştır. Halen Türkiye'de görünürde belli bir iş kanunu yoktur. Uygulama genellikle yoruma ve güce bağlıdır. İşverenler başlıca iki sebepten tensikata gitme gereğini duyuyorlar: Birincisi işçi ücretlerini azaltmak: 5-10 senelik emek fiyatı fazlalaşan işçileri atıp, yerine düşük ücretle yeni ve tecrübesiz emek almak. (Sungurlar Kazan Fabrikası olayları buna iyi bir örnektir.) İkincisi; Kriz dönemlerinde stokları eritmek ya da imalâtı azaltmak. Türkiye Odalar Birliği Başkanı Medeni Berk'in demeci söylediklerimizi doğrulamaktadır. «Devalüasyon ve finansman kanunu ile getirilen vergi külfeti Otomotiv Sanayiinde kriz yaratmıştır. İşçi ücretleri ve yerli malzeme fiyatlarındaki artışlara devalüasyon ile istihsal ve taşıt alım vergilerinin de eklenmesi neticesinde, motorlu vasıta maliyeti önemli nispette yükseltilmiştir. Bu sebeple talepler azalmış, imalâtın kısılmasına rağmen stoklar vahamet arzeden seviyelere çıkmıştır.» (31.2.1970 Gazeteler)

Haziran ayından bu yana hemen bütün iş kollarında toptan işçi çıkartmalar hızlanmıştır. Son günlerde Otomotiv Sanayiindeki tensikatlar yoğun bir şekil aldı. Genoto fabrikasından bir grup işçinin atılacağı haberi üzerine işçiler sendikanın teşviki ile kanunsuz oturma grevine gitmişler sonunda işveren ihbarsız tazminatsız 176 işçinin işine son vermiştir. Genoto işçilerini desteklemek için Sendika tarafından boykota götürülen fabrikalardan Çelik Montaj Fabrikasından da 94 işçi çıkarılmıştır. Diğer fabrikalarda da işçi çıkarmalar devam etmektedir. Bütün çıkarılmalar hukuki gerekçelere dayandırılarak tazminatsızdır. Tensikatlar karşısında Sendikaların tavrı ne olmaktadır? Genoto Çelik Montaj Fabrikaları ve çevredeki fabrikaların çoğu Otomobil - İş Sendikasına bağlıdır. Görünürde yaptığı hareketler İşçi Sınıfından yanadır. Tensikatları protesto için işçileri boykota, greve sokmaktadır vs.

Temelde ise patronların ekmeğine yağ sürmektedir. Verilen hukuki açıklar işçilerin hiç tazminatsız kapı dışarı edilmelerine yetmektedir. İşverenler kanadı, aylardan beri Sendikacılığın düzenli, kontrollü bir gelişmeye kavuşturulmasını özleyip duruyor.

Adana olaylarını, Otomobil - İş Sempati grevini, Türk - İş'in Son genel grevini gözönüne getirdiğimizde işi bir dereceye kadar başardıklarını söylememek elden gelmiyor.

Bilinçli İşçi

KÖYLÜMÜZ

TOPRAK IŞGALI

Aydın tarafında köylüler 35 bin dönüm topragı işğal ettiler

Köylüler, toprak ağalarının daha evvel işleyip, sürdüğü arazileri bir hafta içinde işgal etmişlerdir. Tire'nin Kızılcahavza köylüleri, 15 bin dönümlük araziyi işgal ederek, «Bu topraklar bizimdir. Bu topraklardan çoluğumuzun, çocuğumuzun ekmeğini çıkarıyoruz. Buradan bizi kimse çıkartamaz. Ağa zulmünden bıktık artık.» demişlerdir. Turanlar köylülerinin işgali üzerine, Aydın Valisi, durumun mahkemeye intikal ettirildiğini söylemektedir. 38 yıldır, ağa ile köylüler arasında toprak dâvası sürmekteydi.

Köylüler; «Biz bu işi bitirmeye karar verdik. Mahkemenin sonucunu beklemekten anamız ağladı. Ağa, 38 yıldır bu topraklardan milyonlar kazanıyor. Beklemeye tahammülümüz kalmadı. Çoluğumuz, çocuğumuz açlıktan kıvranırken; ağanın, bizim hakkımız olan topraklardan milyonlar kazanması insafa sığar mı?» diyerek işgal ettikleri toprakları sürmeye başlamışlardır.

Yapılan işgal, sorumluları tatbikat yapmaya zorlamıştır. Köylüler tetkikatın neticesinde, hakları olan topraklarına kavuşacaklar ve ağa zulmünden kısmen kurtulacaklardır. Köylüler arasındaki birlik ve beraberliği gören Vali, olay yerine polis ve jandarma göndermemiştir. Turanlar ve Kızılcahavza köylülerinin uyanışı hızlanmakta, birlik ve beraberlikleri kuvvetlenmektedir.

TARİHİMİZDE İŞÇİ HAREKETLERİ

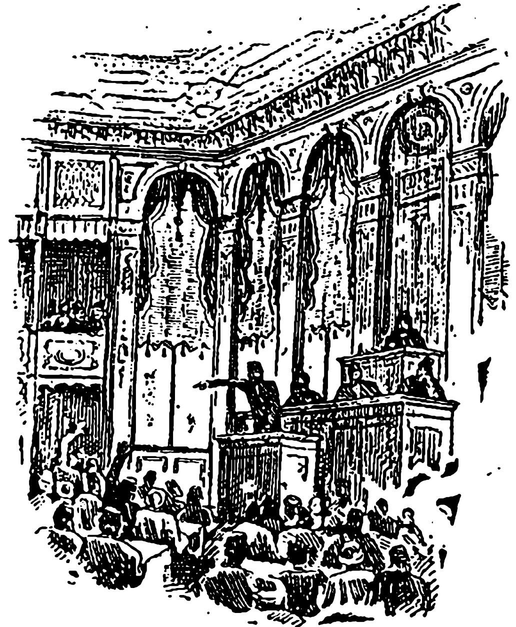
ÇİZEN: TAN ORAL

1909 yılında «Tatil-i Eşgâl Kanunu Muvakkatı» kapsamına girmeyen işkollarında grevlere rastlanır:

2 Mart 1909'da İdare-i Mahsusa işçileri ve hizmetlileri Adalara şirket vapurları işletilmediğini, protesto için gösteri yapmışlar; polis ve asker gücüyle dağıtılmışlardır.

20 Mart 1909'da 8 - 10 bin gümrük hamalı, «Sabahleyin çok erken işe başladıklarını, akşam gün batıncaya kadar çalıştıklarını ve 15 günlük yevmiyelerinin verilmeyişini» ileri sürerek işlerini bırakmışlardır.

10 Haziran 1909'da Zonguldak Çelik bölgesi işçileri, greve başladılar. Sebebi de şirketin, işçilere verdiği kürekler kırılınca, işçilere ödetmeye kalkmalarıdır.

Bir yandan kanunun kapsamına girmeyen iş kollarında grevler devam ederken, Meclis-i Mebusanda da Tatil-i Eşgâl Kanunu görüşmeleri devam ediyordu. Ermeni ve Bulgar Sosyalist mebusların muhalefetine rağmen 31 Mart olayının yarattığı havayla yeni kanun 9 Ağustos 1909'da yürürlüğe girdi. Bunu Cemiyetler Kanunu izledi.

Mecliste görüşülmekte olan bu kanunları protesto için 6 Haziran 1909'da Selânik'te her dil ve ırktan, çeşitli iş kollarını temsil eden 5 binden fazla işçi, miting düzenlemiştir. Türkçe, Bulgarca, Rumca, Yahudice olmak üzere 4 dilden konuşmalar yapılmış, 5 dilde bildiriler dağıtılmıştır.

NOT: Babıâliye başvuran temsilcilere «Fransız işçilerini örnek gösteriyorsanız, onlar insandır» cevabı verilir.

Tarihte Büyük Devrimciler:

JEAN HUSS

Huss, 1369 yılında, Çekoslovakya'da Husinetz'de yoksul bir ailenin evlâdı olarak dünyaya gelmişti Prag Üniversitesinde öğrenim gördü. 1400 yılında papaz, 1401 yılında felsefe fakültesinin dekanı, 1402 yılında hem rektör hem de Betleem kilisesinin vaizi oldu.

Hayatı boyunca fakirlerden yana olduğunu hareketleriyle gösterdi. Kiliseye mensup olanlarla, lâikler arasında bütün farkların kaldırılması gerektiğini ve Hristiyanların ancak ahlâki üstünlüklerine göre yargılanmalarının doğru olduğunu ileri sürüyordu. Wiclef'in fikirlerinin etkisinde kalan Huss, papazların günah çıkarmasına ve azizlere tapılmasına da karşıydı. Wiclef'in; «Sosyalizm, devleti zayıflatma şöyle dursun, tam tersine kuvvetlendirir. Çünkü, mülkiyetle ilgilenen vatandaşların sayısı ne kadar çoksa, topluluğun servetine de o kadar ilgi artar. Menfaatlerin ortaklaşalığı birlik doğurur, birlik ise kuvvetin kaynağıdır.» diyen fikirlerini benimsiyen Jean Huss 1413 yılında Papa tarafından afaroz edildi. Huss bütün gücünü, kilisenin reformla düzeltilmesine ve Çekler'in ulusal menfaatlerinin savunulmasına yöneltmişti. 1413 yılının sonunda,

(Devamı 5. sayfada)

Türk Sinemasında Umut

Abdülkadir PİRHASAN

(Geçen sayıdan devam)

Çelişkili görüntüler için deki şehrin cömertçe sağladığı sinema olanağı yoktur artık. Köfteciler, kebapçılar, limonatacılar, arabacılar; pislikte, yoksullukta yuvarlanıp giden çocukların şiirli görüntüler veren yaşantısı, umutsuzluk içinde kıvranan bir ailedeki acıya batmışlıkların daha da sıcaklaştırdığı insancıl ilişkiler yoktur. İkinci bölümün başında aynı tatlı havayı sürdüren bir kaç sahne seçildi mi -çocukların taşa bakıp detine ye rini aramaları, ailece kebap çıya gidiş gibi- çıplak doğa ve serüveni bilinen üç kişi kalmıştır elde. Sinema bunlarla yapılacaktır. Gerçeklerin etken simgelere dönüştüğü, simgelerin gerçeklere açıklayıcı, yoğun boyutlar kazandırdığı bir BUNUEL ustalığı isteyen bölümdür bu... BUNUEL'in yabancılaşmış, çırpık, sağlıksız kişileri: kentsoyluları, küçük kentsoyluları, kara mizah içinde acımasız yergisi, alaylı taşlaması, GÜNEY'in belli ki yürekten yakınlık duyduğu Cabbar'ı acıyarak yerme, severek taşlama zorunluğu, çabası yanında ola ki biraz kolay kalır!.. Tek tek güzel görüntünün, çerçevelemenin her vakit işe yaramayacağı da bu bölümde iyice çıkıyor ortaya. Çekim'lerin ölçülülüğü, söylenecek söze uygunluğu, ışık, mizansen oyun gibi sinema ögelerinin usta denetimi, yörenin başarılı kullanılışı, daha derinliğine, ayrıntıları daha duyuruveren bir sinemanın zorunlu olduğu ikinci bölümde aranılan şeyler olarak kalıyor. Böylece de Cabbar'ın kişiliğini, bu kişilik içinde halkımızın bugünki çıkmazını anlatmak bakımından kaçınılmaz biçimde tamamlayıcı oldukları halde övgülerle karşılanan birinci bölüme zoraki eklenmiş ikinci bölüm savının ortaya atılması gibi bir yanılgı yaratıyor. Aslında başarılabilseydi ikinci bölümün sinema olarak yüceliği yanında neydi ki bugün övgüler düzülen birinci bölüm...

Gelelim işin bir başka yanına. Türk devrimciliği yıllar süren bir «Küçük burjuva legalizmi» dönemini yaşadı. Artık kapanıyor bu dönem. İşçi sınıfı Haziran Yürüyüşü ile kendisi için bir sınıf olduğunu göstermiş, Türkiye, tarihinin çok önemli bir aşamasına varmıştır. Yılanı define sanan Cabbar, beygir'i kurtuluş sanan halkımızdır aslında. Piyangoya, totoya, cinci hocaya bağlamıştır bütün umutlarını. Ger çektir bu! Gerçek midir acaba? Gerçekten bu mudur bugün bizim halkımız? Daha doğrusu sanatçının anlatmasını bekliyeceğimiz gerçek bu mu olmalıdır bugün? Bayrağı arkadaşına verip cinci hocanın peşine takılan, gözlerini bağlatıp umutsuz dolap beygiri gibi dönen Cabbar mı, yoksa o bayrağı alıp yürüyüşe geçen arabacı mı önemlidir bugün bir sinema için?.. Bu soruların karşılığı ne olursa olsun GÜNEY'in yaptığı işin küşümsenme si gerekmez kuşkusuz. Ancak bu konuda uyarıda bulunmak ta önemli bir devrimci görevdir kanımızca. Sinemamızın, daha geniş anlayışla ülkemizin içinde bulunduğu ağır koşulları bilenler, bu koşullar değiştirilmedikçe, her alanda olduğu gibi sinemada da başarılı yaratıcılığın, Cabbarın piyango umudu gibi, rastlantılara kaldığı bilincine de varmışlarsa, bütün eylemleri gibi sanat güçleri de apaçık, yalın biçimde bu sorunun çözümüne dönük olmalıdır. GÜNEY'i yermek ya da suçlamak değil, başarının geliştirilmesini, daha ileri götürülmesini istemektir söz konusu olan. Devrimci destek eleştiriye dayanır.

GÜNEY'in bu başarılı çıkışı ayrıca bir doğrunun bir kez daha doğrulanmasına yaradı. Türk sineması için çizdiğimiz tablo ne denli karanlık olursa olsun Yeşilçam'da film yapılabilir gene de. Devrimcilik, bütün ülkenin filminin yapıldığı bu piyasaya kızmakla, sövmekle, küsmekle ne biter, ne de başlar. Yapılacak iş bilinçli olarak girmektir oraya. Emekçileri bilinçlendirme çabası göstermek, hiç kimseyi küçümsemeden olumlu işbirliği yapmanın yollarına bakmak, ele geçirdiği olanakları iyi kullanıp, halk için yapıt vermektir. Yıllardır Yeşilçam'daki GÜNEY'i, benzerlerini yalnız bırakmamak, olumlu kaçamakların çoğalmasına çalışmak, giderek bilinçlenen emekçilerin ağırlığı ile iyi fil min kaçamak olmaktan çıkmasına savaşmaktır. Bizce sinemada ayağı yere basan devrimci eylem budur bugün Özgür bir sanat ve sinema ortamı ülkeye yerleşinceye kadar...

Bunun dışındaki amatörce çabalara büyük saygımızı belirterek bildirelim ki, Türkiye'de bugün başka bir alternatif olmadığına göre, -Örneğin, ileri sinema için yığın örgütlerinin, güçlü sendikaların finans desteği- boş sözdür. kendi kendini doygun etme çabasıdır gerisi...

«Türk Sinemasında Umut» yazısının geçen sayımızda yayınlanan kısmının 1. sütunundaki alttan 26-29'uncu satırlarının yanlış olarak dizilen kısmını, «Kamera yardımcıları, kameracıların; yönetmen yardımcıları, yönetmenlerin sömürüsüne uğrarlar ayrıca.» şeklinde ve gene aynı sayının 2. sütun 3. paragrafının sondan üçüncü satırındaki «kaçamakçılara» kelimesini «kaçamaklara» olarak düzeltir. özür dileriz.

Sosyalist

Sosyalist: Haftalık Siyasî Düşünce ve Davranış Gazetesi ● Sahibi ve Başyazarı: Dr. Hikmet Kıvılcımlı ● Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Hidayet Kaya ● İdare yeri: Çatalçeşme Sok. No: 17/1; Cağaloğlu — İstanbul. Tel: 22 77 76 ● Gazetemize gönderilen yazı ve resimler neşredilmese de iade edilmez ● İlân: Anlaşmaya bağlıdır. ● Abone şartları: Yıllık: 50 TL. Altı aylık: 25 TL. Üç aylık: 12,5 TL. ● Dış ülkeler için ayrıca posta ücreti ilâve edilir ● Dizgi ve Baskı: GÜR Matbaası. Arifpaşa Sokak Yeni Kurt İş Han No: 12, Cağaloğlu — İSTANBUL.

GAZETEMİZİN ANKARA BÜROSU: Sümer Sokak, Venüs Apt. Daire: 13. Demirtepe — ANKARA.

EKONOMİ POLİTİK

Emperyalistler arası boğuşma

Amerikan süperemperyalizmi

Ekonomi - Politik sütununu hazırlayan Dr. Hikmet Kıvılcımlı hastalığından ötürü; «Bugünkü Türkiye Ekonomi - Politikası» başlıklı yazı serisini bu sayıda yetiştirememiştir. Bu yazı serisine gelecek sayımızda devam etmek üzere bu sayı için ayrı bir müstakil yazı sunuyoruz. Okuyucularımızdan özür dileriz.

—SOSYALİST—

Sovyetler Başbakanı ile, İngiliz Başbakanı, son haftalar, Avrupa Karakıtasında karmanyol oynarca mekik dokuyorlar. Ne oluyor? İngiliz Vilson Kabinesince «Asileri» temizledi: yerlerine hep «Ortak Pazarcıları» bakan etti. Sonra, 6 Karaavrupa ülkesine doğru paçaları sıvadı. Telâş neden?

İkinci Enternasyonal kocakarılarının ağızlarında geveledikleri bir «Süperemperyalizm» vardı. Onlara göre Süperemperyalizm, belki de yeryüzüne Hitler'in sonradan taklide çalıştığı «Bin yıllık barış» bastırırdı. Günümüzün Süperemperyalisti Amerika'dır. Ne görüyoruz?

İkinci Cihan Savaşı bitince, Bütün Avrupa Emperyalistleri (ve Cihanın ileri geri Kapitalist ülkeleri) gibi İngiltere de, Amerika'nın kucağına düştü. Amerika Süperemperyalist (Aşırı Emperyalist) oldu. Şimdi, bir yanda, Avrupa'nın Klasik sömürgeleri Avrupa Emperyalistlerini silkip atarlarken; ötede, Avrupa Emperyalistlerinin kendileri de, Amerikan Süperemperyalizmine karşı bir çeşit ekonomik «Kurtuluş Savaşı» açmak zorunda kaldılar. Vilson'u «tabanı yanmış it gibi» dolaştıran zor, bu savaşın keskinleşmesidir.

Amerikan Süperemperyalizmine karşı ilk isyan bayrağını açan Fransa oldu. İngiltere'yi paçalarından yakalayıp Amerikan kuyruğunda sürükleyen safra: kendi kuyruğunda takılı sarkan «Ortak Evren: Commonvealt» dediği; sözde bağımsızlaşmış eski İngiliz sömürgeleri idi. Amerika'nın Dünya ölçüsünde dolarla yaptığı çapulu, İngiliz Sterlin alanında yapmakla avunuyordu. Vilson 1961 yılı şöyle diyordu: «Düsseldorf'ta (Alman şehrinde) çamaşır makinesi satmak için, Ortak - Evren dostlarımıza ihanet etmek haksızlık olur.» Hırsız İngiliz, büyük haydut Amerika'yı destekliyordu.

B) ORTAK EVREN İHANETİ VE ÜRETİM

Gel zaman, git zaman, Amerikan kuyruğunda Dimyata pirince gideceğini uman İngiliz emperyalizmi, bir de baktı ki: evindeki «Ortak - Evren» Commonvealt» pirincinden oluyor. Son on yıl içinde, Ingilizin girmedi dediği Ortak - Pazar'la olan alışverişi 2 kat arttığı halde, kendi Ortak - Evreniyle olan alışverişi yerinde sayıyordu. Aynı Ortak - Evren'in İngiltereyle olan alışverişi 2 kat artmıştı!... Böyle bir denklemin sonucu ortadaydı: İngiliz Emperyalizmi, Amerikan dost kazığı ile, Ortak - Evren'den dışarıya atılıyordu.

Bu ekonomik Amerikan kazığı, politikada büsbütün çuvala girmez mızrak oldu. İngiliz Ortak - Evrenindeki ülkeler, Amerikan kuyruğu yalamakta İngilizi aştılar: Kanada, Endonezya ile İngiliz Borneo'da çatıştıkları gün Endonezya'ya uçak sattı; Avusturalya, Ingilizin karışmadığı Vietnam'a, Amerika kuyruğunda asker gönderdi; Nijerya, İngilizin girmediği Ortak - Pazar'a bağlandı; Rodezya, Ingilizin başına belâ kesildi.. Bütün bu ve benzeri «Ortak - Evren bağımsız politikaları» altında Amerikan süperemperyalizminin yattığını İngiliz daha fazla görmezlikten gelebilir miydi?

Onun üzerine 1963 yılı aynı Vilson şu baklayı ağzından çıkardı:

«Amerika bizi her batağın içinden kurtarmak için birebirdir, diyen o rahatsever doktrinden daha tehlikeli kuruntu olamaz. Gayri, İngiltere'nin dünyadaki sözügeçerliği, üretim yapabildiği ölçüde var olacaktır.» Amerikan kuyruğu yalamakla gününü gün eden bütün çakalların kulaklarına küpe olması gereken bu eski kurt İngiliz sözü ne demekti? Şu demekti: üretim yarışını yitiren ülke, en kaşarlı Emperyalist Devlet bile olsa, diri diri yenilmeye mahkümdü!

İngiltere'nin Ortak - Evren dururken, Ortak - Pazar'a girmeye kalkışması: yalnız yukarıdaki bezirgân çıkarına ve politika ihanetlerine dayanmaz. Daha doğrusu o bezirgân ve politika kompleksleri dahi, gelirler, üretim temelindeki durumla bağlanırlar. Ingiliz Ortak - Evren'ini Amerikayla alışverişe zorlayan sebep, Amerikanın keşif ve icatlarla teknik ilerlemeleri tekelinde toplayarak öteki Emperyalistleri haraca bağlayacak rekabetler yapışıdır. Herkes Türkiye değildir: Almanyada 100 dolar olan malı Amerikadan 200 dolara alsın. İngilizin sömürgesi (Ortak - Evren'i) bile, ucuz bulduğu yerden mal alır. Aldığı zaman da, İngiliz ona, kızmaz, ben daha ucuz mal neden yapamıyorum diye, toparlanır.

C) İKİ TEKNİK İHTİLÂL

Son yıllarda, üretim temeline korkunç teknik ihtilâller girdi ve giriyor. Avrupalı Emperyalistlerin gözlerini faltaşı gibi açan son iki teknik ihtilâl: 1 — Süpersonik (Sesaşırı) uçaklar, 2 — Ordinatör (buyurucular) veya İnforkatikler (duyurucular) adım alan akıllı hesap makineleridir. Bu Elektronik beyinler olmasa, o Süpersonik uçakları yapmak yüzyıllara kalıyor. Bugün, Sovyetler bir yana, Emperyalist dünyada Ordinatör yapan ülke Amerikadır. Süpersonik uçak yapma imtiyazı da Amerikanın elindedir. Keşif - icatları Avrupalı kafası yapsa bile, kapitalist düzenin çıkarcı ruhu ile, keşif - icat yapanları parababası Amerika satın alıyor.

İngiliz, kendi başına bu işin altından kalkamayınca Fransızla anlaştı: 1962 Kasımdan beri Concorde adlı bir süpersonik uçak yapmaya giriştiler. Az kalsın iflâs ediyorlardı. Çünkü, Amerika daha 1958 yılı B (Boeing) ve L (Lockhead) firmalarını destekleyen FAA (Uçak Federal Ajansı) teşkilâtında 24.000 memur çalıştırıyor ve Devletten milyarlar sunuyor. Avrupalı bu işe izzeti nefis yarasıyla girmişti. Amerika devleti rantabilite (irat getirirlik) hesabı için 1963 yılı para verdi. 2.000 B ve 1575 L uzmanı 9 Eylülde (1966) 8.000 sayfalık inceleme raporlarını sundular (sıkı muhafaza altında): 25 Hava Kumpanyası, maket üstünde 110 sipariş verdi. Boeing'in 2 - 707 uçağı tutuldu.

Şimdi, Süpersonik uçak gerçekleşince 130.000 iş mevkii doğacak ve 10.000 işletme malzeme yetiştirecek. Bir uçak 35 milyon dolara (İstanbulun bir yıllık bütçesi). Ancak 200 uçak satıldıktan sonra kâra geçilecek. B. firması, Devletten aldığı 4,5 milyar dolar (5 yıllık Türkiye bütçesi) ödüncü, ilk uçağı teslim ettiği 1974 yılında ödemeye başlayacak.

İngiliz - Fransız işbirliğinin Concorde uçağı Amerikanınkinden 3 yıl önce bitecek. Yarı fiyatlı. Az gürültülü olduğu için, Orta mesafelerde, hele şehir üstlerinde uçması daha elverişli. Şimdiden 69 sipariş aldı: 200 uçağa çıkacağını umuyor. Ama, onu duyan Amerikan firmaları 140 kişilik 2400 kilometre saatte sürat yerine 300 kişilik saatte 2900 kilometre süratli uçak motoru yapıyorlar. Onun için, 3 yıl geç kalan Boeing 2 - 707 uçağı Concord'u bir çok büyük hava hatlarından dışarı atacak.

Tıpkı Türkiye ile alışverişte olduğu gibi, Amerika Avrupalılarla ticaretinde de açık vermeyi hovardaca karşılıyor. Bu cömertlik nice darkafalı burjuvanın ağzının suyunu akıtmak ve bir ülkeyi satın almak için yapılıyor. Amerika, yalnız Süpersonik uçakları yabancılara sattığı zaman, 20 yılda 45 milyar dolar aşırı kâr edecek: Şimdi Avrupa ticaretindeki açıkla uğradığı zararın 35 katı kâr!

İşte, Avrupa Kapitalizmi bu Amerikan Süperemperyalizmi önünde ölüm kalım savaşına giriyor. Yarışı kazanabilecek mi? Sosyalist olursa, belki.

D) AVRUPA EMPERYALİZMİNİN İNTİHARI

Emperyalist Avrupa birlikleri imkânsız Euratome (Avrupa Atom girişkinliği) öldü Kömür - Çelik birliği, ölüme mahkûm. Ortak Pazar Komisyonu: can çekişiyor. En son 1963 yılı uzayı Fethetmek için Batı Avrupa Devletleri CEST (Uydularla Avrupalılararası Telekomünikasyon Konferansı) kurdular: J. B. — Busset'nin deyimiyle, bir tek noktada anlaşıyorlar: gelecek konferansın hangi gün yapılacağı bildirisini yazmakta. Neden?. Özel Sermayenin cibilliyeti bu: ne Vatan tanır, ne Millet Amerikayı daha emniyetli görünce. Avrupayı satıveriyor. Devletler, bağımsızlık diye kelle uçura dursunlar. Özel Sermaye kârına bakıyor. Ve ister daha fecii, ister daha gülüncü diyelim: Amerikaya parayı da veren, gene Avrupa Finans - kapitali oluyor.

Örnek, CETS, güyâ, Avrupayı Uzay Fethine çıkaracak. Amerikan özel COMSAT şirketiyle anlaşma yaptı. Şirketin şebekesi tamamlanınca; ondan yararlanacak. COMSAT, tesis masrafları ve araştırma yatırımları için CEST'den peşin para 60 milyar dolar istedi... Dayanamayan J-J C-Cchreiber şunları yazıyor:

«Devletlerin Avrupası da bu... Diplomasinin yeşil çuhalı masalarında rekabet edecek bir endüstri kurulamıyor... Üretim birlikleri ve araştırma laboratuvarları yapılamıyor. Bunun üzerine, dilim dilim, Amerikan firmalarının ortağı bile değil, müşterisi haline geliniyor...' Dögalvâri Altılar Avrupası Teşkilâtı (23 te olmasa) Amerikayla rekabet şöyle dursun, Avrupanın Amerikaca fethedilmesi kolaylaştırılıyor, bu besbelli bir şey... Avrupanın Finans piyasası ise, sanayiinden de daha kemiksiz olduğu için, Avrupaya yerleşen Amerikan firmalarını yüzde 80 oranında finanse eden sermayeler de, gene Avrupalının tasarrufları üzerinden çekilip alınıyor.» «L'Expresse, 9-15 Ocak, 1967)

Kıssadan hisse (öztürkçesi: İlgililere Bilgi): Koskoca Avrupa Emperyalistleri, Amerikan Emperyalizmi önünde (daha doğrusu. içinde bulundukları Finans - Kapital yüzünden) böyle olur ve ulurlarsa, biz Türkiyenin Türkleri niceyiz? Bizde Finans - kapital dişe dokunur sanayie bile tenezzül etmiyor. İlâç Sanayii, Hilton, Turizm gibi. (Amerikan mallarını gümrükten kaçırma, onarma, reklâmlama ve ambalajlama) işlerine nasıl bütün Emekli Sandıklarımızın ve Banka Şirketlerimizin vatandaş tasarrufları ile yağ çaldıkları ortada. Avrupada namuslu kapitalistler var: Vilsonlar İşçi Partisi maskeleriyle onları oyalıyorlar.

İKTİSATÇI

Genel Direniş Haftası

(Baştarafı 1. sayfada)

servetlerini yabancılara peşkeş çekenler ve aralarında paylaşanlar kimlerdir? İşçi sınıfımızın emeğini, fakir köylümüzün üretimini yok bahasına kapatıp sömürenler kimlerdir? Kimlerdir Halkımızı iktisadi ve siyasi zulümleri altında inletenler?

Arkadaş,

Bunlar, başta Amerikan Emperyalizmi olmak üzere, onun yerli ortakları olan büyük sermaye çevreleridir. Bunu böylece bilmeliyiz.

HAK VERİLMEZ ALINIR, YOKSA FAKİR KALINIR

Öyle ise ne yapalım? Bu zalimlere karşı eli kolu bağlı olarak bekleyelim mi? Hayır arkadaşlar beklemeyeceğiz. Anayasanın bize tanıdığı her türlü hakkımızı kullanarak direneceğiz. Ve de direnmekten başka çaremiz yoktur.

BİRLEŞELİM VE DİRENELİM

İlk adım olarak; İşsizlik ve Pahalılığı yaratanlara karşı, 9-16 Ocak arasında «Direniş Haftası» düzenledik. Bu haftanın sonunda, yani 16 Ocak Cumartesi günü de bir miting ve yürüyüş yapacağız. Miting ve Yürüyüş için saat 14'de Basmahane'de toplanacağız ve hep birlikte Cumhuriyet Meydanına yürüyeceğiz. Cumhuriyet Meydanında yapılacak Mitingden sonra dağılacağız.

Bu Miting ve Yürüyüş; bizim uyandığımızı, birliğimizi ve gücümüzü gösterecek; İşsizlik ve Pahalılığı yaratanlara bir ihtar olacaktır.

Vatandaş,

Bu Miting ve Yürüyüşe mutlaka katıl, çoluk, çocuğunla katıl, Katıl ki; dosta, düşmana karşı: «Bıçak kemiğe dayandı, emekçi halkımız uyandı» diyebilelim.

İ. P. S. D.
İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği
İzmir İl Başkanlığı

Tarihte Büyük Devrimciler :

(Baştarafı 3. sayfada)

toplanan dini kurulda fikirlerini savunmak için Constance şehrine geldi. Toplanan kurul üyeleri, Huss'un rafizi olduğuna karar verdi. Jean Huss 6 Haziran 1415' de ateşe atılarak yakıldı.

Jean Huss'un yakılmasından sonra; ılımlılar grubunu teşkil eden «Utraquist» akımı ile, toplumsal bakımdan köklü bir değişim isteyen «Tabor» akımı ortaya çıktı. 1436'ya kadar süren bu iki görüş, yapılması gereken reformlar konusunda fikir birliğine varmış değillerdi. İkisi de görüşlerini sonuna kadar savunuyor ve birbirleriyle çatışıyorlardı. Ama ortak düşmanla savaşmak için de birlik oluyorlardı.

Papa, «Hussite» hareketini önlemek için 1420 yılının Mart ayında Haçlı Seferi yapılmasını tavsiye ediyordu. Bunun üzerine Taborite'ler, Utraquiste'lerle birleşti. Haçlı ordusu beş kere hücum etti, her seferinde de yenildi. 1433 yılında barış yapıldı. Bu anlaşma, Utraquiste'leri tatmin ettiği halde, Hussite ordusunun çekirdeğini teşkil etmiş olan radikal Taborite'leri memnun etmemişti. Bunun için Hussite hareketi ikiye bölündü ve sol kanadın tek başına kalarak zayıflamasına yol açtı. Zayıflayan Hussite hareketi, daha sonra 1525 köylü ayaklanmalarını etkilemiş ve reform hareketlerine kaynak olmuştur.

Avusturyalı şair Alfred Meisner Taborite'leri şöyle anlatır:

Birbirine benzeyen evleri vardır,
Yardıma koşmaya hazır,
Birliktir hepsi, bir örnek elbiseler giyinirler,
Tek bir masanın çevresinde oturmuşlardır.
Onlarda ne «senin» ne «benim» vardır.
Bütün malları ortaktır.
Kimisi toprağı işler
Kimisi gülerek gider savaşa,
Dünyayı ele geçireceklerini umarak.

Direnişler Genelleşiyor

(Baştarafı 1'nci sayfada)

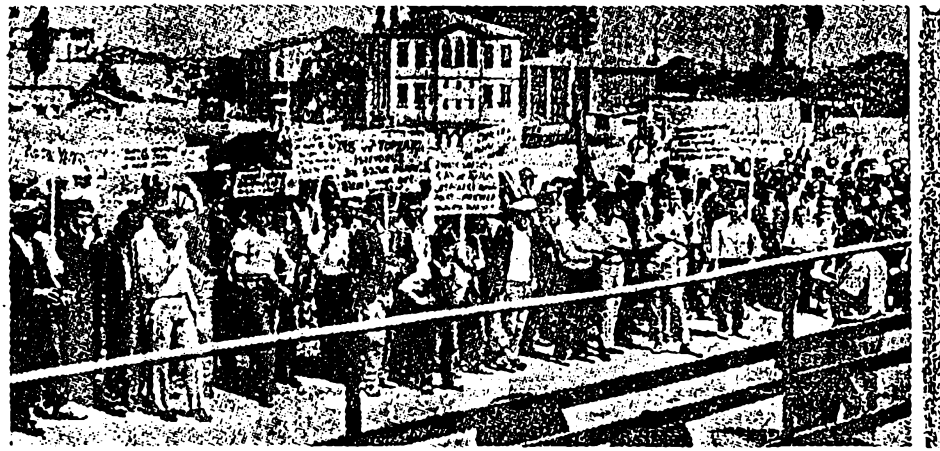
İzmir'de toplanan I. Üreticiler Kurultayında, «Köylünün yurt çapında direnişe geçmesi» belirtildi. Köylü de legeler; «Açlıkla, mücadele edeceğiz, bu bozuk düzen bizi ezmektedir. Kendi sınıfımıza sahip çıkma zamanı gelip geçmiştir. Herkes boykot yaparak hakkını alıyor, biz ise avucumuzu yalıyoruz... Artık direnişe geçmeliyiz.» diye konuştular.

İlk-Sen, Sosyal Demokrasi Dernekleri Federasyonu, Siyasal Bilgiler Fakültesi Asistanları da iktidarı yeren bildiriler yayınladı.

Bir yandan da İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği İzmir İl Şubesi; 9-16 Ocak arasını, «İşsizlik ve Pahalılığı yaratanlara karşı GENEL DİRENİŞ haftası ilân ederek harekete geçmiştir.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar, geçim sıkıntısı çektiklerini belirterek; 15-20 Şubat arasında «İşi Yavaşlatma» şeklinde direniş kararı aldılar.

Bütün devrimcilere şu anda düşen görev; bu yer yer ve dağınık haldeki direnişleri; İşsizlik ve Pahalılığı yaratan ve yurdumuzu iktisadi ve siyasi zulümleri altında inleten Amerikan Emperyalizmine ve Yerli Ortaklarına karşı bir «GENEL DİRENİŞ» haline dönüştürmektir.

Yaz aylarında Merzifon'da yapılan İşsizlik ve Pahalılığı Protesto Mitinginden bir an.

Barzani Tetikte

Bütün ömrü savaş, tutukluluk ve sürgünlerle geçen Barzani, barış anlaşmasının uygulanmasını Kuzey Irak dağlarında ve tepeden tırnağa silâhlı muhafızlarının verdiği güvenlik içinde beklemeyi tercih etmiştir.

Kısa bir süre önce Barzani'nin oğlu başkanlığındakı bir Kürt heyeti Bağdat'ı ziyaret ederken üzerlerine ateş açılmış ve heyet üyelerinden biri yaralanmıştı.

Barzani anlaşmanın imzalanmasından bu yana bir kez bile Zağros dağlarından uzaklaşmamış, Bağdat'ı ziyaret etmemiştir.

MEHMET

Kalk be Mehmet, ayağa kalk.
Kalk ki dünya sana baksın.
Ne zamana kadar daha
Boyun büküp duracaksın.

Yar be Mehmet, yar yar, yar olasın
Hani be senin neyin var, var olasın.

Bırak ağanın yanını
Kaldır patronun şanını
Ense yapmış düşmanını
Göbeğinden öpeceksin

Yar be Mehmet, yar yar, yar olasın
Hani be senin neyin var, var olasın.

Şöyle gerine gerine
Kapitalizmin yerine
Bu toprağın üzerine
Sosyalizmi kuracaksın

Yar be Mehmet yar, yar, yar olasın
Hani be senin neyin var, var olasın.

AŞIK İHSANİ

Rasim Haşmetin tanıttığı SOSYALİSTLER

(Baştarafı 2. sayfada)

nü öğretmek, böyle bir eser etrafında çalışmak gerekliliğini anlatmak istediler. İnsanları umumi ve ortak bir mücerred aile çevresinde toplamayı tasavvur ettiler. Bu aile, arzın servetini umumun barış ve salâhı, umumun kardeşlik ve menfaatı maksadile işliyecek, ortaya atacak, mutlu olacaktı. «Bir kuzu diğer bir kuzuyu yemeyip, ot ve nebat arayarak, onunla besleniyor; bir arslan başka bir arslanı yemeyip diğer bir hayvanla geçiniyor. Sen de, -ey insan; kendi hemcinsini yeme, kendi hemcinsinle boğuşup savaşma! Tabiatla savaşa alış!»

Sensimoniyenler insan zekâsı hakkında en asil ve yüksek bir fikir ve görüş ileri sürüyorlardı. Şöyle diyorlardı: «Kim bilir kaç hindi veyahut inek bekçisi okumuş olsalar, öğretim ve egitim görmüş bulunsalardı, insanlığa faydalı birer önemli uzuv olurlar, insanlığın ilerlemesinde, insanın mutluluğa kavuşmasında yeni bir faktör rolünü oynarlardı. Şimdi, böyle birçok istidatların karanlık içinde mahv olup gitmesi, insanlığın kendi kendine bilerek yaptığı bir uzuv kesme ameliyatı» değil midir? Böyle unutulup kaybolan, hazinelerin işlemez ve ölü bir halde kalması, insanlık için bir intihar, AHLÂKİ ve MANEVİ BİR İNTİHAR değil midir?»

Onlar istiyorlardı ki, bütün dimağlar bilgiye ve ışığa kavuşsun, ilk öğretimin mecburî tutulması gerekiyorsa, orta ve yüksek öğretim de parasız olsun. Bütün çocuklar ve adamlar tam bir eğitim, gerçek bir öğretim görsünler. Özellikle, arzın servetini işlemek ve istihsal eylemek için herkes bir sanat öğrensin; ve bu suretle, insanlığa yararlı olsun. Hiç bir fert, cehalet ve tembelliğe gömülmesin. Fakirler cehaletin karanlığında kaldığı gibi, zenginler de kuvvetlerini gelişi güzel harcayıp israf ediyorlar. Emek, umumi kanun, kâinatın kanunu olmalıdır. Tembellik, topluma zarar vermektedir.

İçlerinden bazıları da VERASETİN KALDIRILMASINI istiyorlardı.

Kabil olduğu kadar geniş şirketler, kampanyalar vasıtasile birçok büyük bayındırlık işlerine girişilmelidir, diyorlardı.

Anfanten, ölürken demişti ki: «Dünya bizim metrukâtımızı aralarında bölüşecektir.» Alman filozoflarından Charles Grun diyordu ki:

«Sensimonluk; tohumla dolu bir kutu gibidir. Kutu açıldı; içinde olan tohumlar, hızlı, bilinmeyen noktalara uçtular. Fakat, her tohum kendi tarlasını buldu. Ve, nereye gittiklerini bilemediğimiz bu tohumların az vakitte, kuvvet ve memâ bularak, topraktan çıkıp yükseldiklerini gördük.»

Gerçekten, Sensimonluğun böyle garip bir tarihî tabii vardır.

Sensimonluğun en meşhur reisi Bazar ve Anfanten oldu.

Onlara göre: İnsanlık ailesi umumî bir ahenk içinde birleşince, dünyanın altı üstüne dönecek; kürenin mahzenlerindeki altınlar yeryüzüne çıkacak; ve Sensimon'un meşhur bir sözile diyelim ki, altın devri arkamızda değil önümüzde olmakla, arzın yüzü değişecek, insanlığın sakin organizasyonu, eski istihzalara, tenzitlere pratik bir cevap verecek, kapitalistlerin özel ve gayr-ı meşru çıkarlarına yarayan servetler, fertlerin menfaatlerine, huzur ve rahatine, sükûn ve âsâyişine hizmet eyliyecektir. Orduya sarf edilen şahsî ve manevî çabalar bayındırlık işlerine harcanacak; her tarafta umumî şimendiferler, vapurlar, kanallar, postalar tesis olunacaktır. (2)

★

Rasim Haşmet, bundan sonra, Furiye'nin meslek ve nazariyelerine geçiyor; taraftar ve müntesiplerini tanıtıyor:

«Furiye'ye taraftar olan ve ona intisap edenler arasında yeni doktrinin uygulanmasile uğraşan üç büyük zat vardır: 1) Jan Batist Andre Goden; 2) Etiyen Kabe; 3) Prosper Viktoriyen Konsideran.

Kabe'nin «İkarya'da Seyahat» romanı için, yazarımız şöyle diyor: «Bu roman komünizmin bir İncili. Furiyerizmin bir Mukaddes Kitabı gibi kabule mazhar oldu.»

Son olarak ta «Furiyeci müesseseler» e dair izahat veriyor. (3).

(1) Yeni Felsefe Mecmuası, No: 12, S. 17 - 26 (1 Şubat 327)
(2) Keza; No: 13, S. 14 - 23.
(3) Keza; No: 14, S. 18 - 30 (1 Mart 327)

1946 - 1970

Türkiyede Legal Sosyalist Davranışlar Üzerine Açıklamalar

- 6 -

Yazan: ORHAN MÜSTECAPLI

«Türkiye Sosyalist Partisi» programından da anlaşılacağı üzere; Demokratik Devrim ile Sosyalist Devrimi Minima ve Maxima hedef olarak benimsiyor, fakat o zamanki politik ve hukuki şartların zorunluğu yüzünden bunu üstü örtülü şekilde söylemeyi gerekli görüyordu. Parti yöneticileri o zamanlarda sağcı çevrelerin Devrimcilere karşı ellerinde bayrak yapmaya başladıkları Faşistçe bir milliyetçiliğe karşı; Sosyalizmin anladığı mânada bir milliyetçiliği savunmayı zorunlu buluyorlar ve Proleterya Enternasyonalizmi ile böyle bir milliyetçilik anlayışının telif edilmesini Parti politikasının temeli sayıyorlardı. Yayınladıkları dergi ve gazetelerde bu konuda yazılan yazılar ve savunulan fikirler bazı devrimci çevrelerce olumlu, bazılarınca da tereddütle karşılanıyordu. Alışılagelmiş sosyalist yayınlara oranla, millî meselelere ve memleket sorunlarına daha ziyade yer verilişi, «Türkiye Sosyalist Partisi» nin yayın organları olan günlük «Gerçek» gazetesi ile haftalık «Gün» dergisinin iyi ve kötü yanları olarak eleştiriliyordu. Aleyhte eleştiriler genellikle İllegal hareketin yöneticilerini telkin ve direktifleriyle yürütülüyordu. Ve geniş çapta da etkili oluyordu.

«Türkiye Sosyalist Partisi» kurulup faaliyete geçtiği zanda Parti Genel Sekreteri Esat Âdil'in; Illegal hareketin başından beri yöneticisi olan Dr. Şefik Hüsnü Deymer ile arası açılmış durumda idi. Daha önceki sayılarda belirttiğim gibi, Şefik Hüsnü; Esat Âdil'in kendilerine ihanet ettiğini, müştereken hazırlanma ve yürütülmesine karar verilmiş bir partinin, kendilerinden habersizce ve alelacele faaliyete geçirildiğini iddia ediyordu. Esat Âdil ise; Hareketin daha önceden müştereken tasarlanmış ve hazırlanmış olduğunu kabul ediyor, fakat habersizce ve acele olarak faaliyete geçme iddiasını reddediyordu. Faaliyete geçmeden önce Dr. Şefik Hüsnü'ye haber gönderdiklerini ve Illegal hareketin devamı sayılabilecek bir legal Parti hareketinin, hukuk ve politika açısından sakıncalarını gördüklerini, bildirdiklerini ve kendilerine itimad edilmesini istediklerini söylüyordu.

Bu çalışmaların derinliğinde asıl başka nedenler vardır. Fakat biz günümüze kadar gelen diğer olayları ve hareketleri de anlatabilmeyi amaç edindiğimiz için, bu konuda şimdilik daha geniş tafsilâta dalmayı imkânsız ve zamansız görüyoruz. Zamanı gelince bu çatışmaların başlamasının derinliğindeki asıl sebepler üzerinde ayrı bir yazı serisinde geniş şekilde duracağız.

«Türkiye Sosyalist Partisi» kurulup faaliyete geçtiği zaman önce işçi çevrelerinde teşkilâtlanmayı amaç edindi. Bu maksatla çalışmalara girişti. Cemiyetler Kanununda yapılan değişikliklerin getirdiği hakları kullanarak çeşitli iş kollarında sendikalar kurulmasına önayak oldu... Parti; her iş kolunda Türkiye çapında bir sendikanın yeterli olduğu tezini savunuyor ve sendikaların bu şekilde kuruluşunu, bir politik merkez tarafından yönetilebilmeleri için daha uygun buluyordu. Sendikalara bağlı işçilerin eğitilmeleri ve bilinçlendirilmeleri için de, böyle merkeze bağlı şubeler halinde ve Türkiye çapında iş kolu esasına göre teşkilâtlanmanın daha iyi olduğuna inanıyordu.

DÜŞÜNCE

MÜLKIYET

TBMMeclisinde Toprak Reformu konuşuluyor. Gazetenin birinci sayfasını kaplayan başlık şu:

«TOPRAK REFORMU MÜLKİYET HAKKINI ZEDELER!»

Doğru mu?

Tarih içinde TOPRAK MÜLKİYETININ doğuşunu izleyelim.

İlk insanların Aşağı Barbarlık denilen ÇÖMLEKÇİLİK konağında, Toplumun Yuva bütünlüğünü ANA - KADIN temsil ediyor. Toplumun genel varı, yuvadaki kap kacak ve Toprağın gelgeç çapalama aygıtçıkları ANA - HAN'ın kontrolünde, herkesin, av peşinde seğirten erkeğin, ipiyle kuşağı varla yok arası... Orta Barbarlık denilen ÇOBANLIK çağında, sürü BABA - ERKEK elinde çoğaldıkça BABA - HAN'ın sayılır, gene herkesindir. Toprak üzerinde mülkiyet yoktur. Çoban ulus, otlak bulduğu yerde yayılır. Ot, bereket bitti mi, tası tarağı toplayıp gider.

Toprak üzerinde ilk MÜLKİYET: İnsan oğlunun ZİRAAT adını almaya elverişli tarım ve toprak ekonomisi ile geçindiği gün doğuyor. Toplum, seçtiği toprağın üzerinde KENT kuruyor. Tek tek her kentdaşın adına, bütün yurttaşları temsil eden kurum kent'in ortasında yükseliyor.. Tanrı, bütünüyle kentdaşların maddî, manevi her varlığını temsil ederek en kutsal varlık oluyor. Kentte edinilen artı üründen birikmiş Sunular, Adaklar gibi Toprak da Tanrı'nın evine (TAPINAĞA) adandığı için, kutsallaşan ortak MÜLKİYET doğuyor. Tanrısal bir dokunulmazlık kazanıyor. Mülkiyetin «KUTSAL VARLIK» oluşu o kökten gelme bir sosyal gerçekliktir.

Tarım ve sanayi işbölümleri gelişince, küçük üretmenler arasında alış veriş aracı Bezirgânlar eline geçti... Bezirgân sınıf, Toplum artı - değerlerinden ticaret yoluyla aşırıp yığdığı değerleri, tefecilik yaparak topraklara ipotek koyarak, karışıklıkları sömürerek, Toprak satın almakta kulandılar. Ele geçirdikleri toprak dün Toplumun Ortak - Kutsal malıydı. Bugün kişiye aktarılmıştı. Böylece Kamu Sektöründen Özel kişi sektörüne yapılan aktarı «KUTSAL MÜLKİYET HAKKININ ZEDELENMESİ» oldu Bu tecavüzü Sermaye bezirgânlığı yaptı.

Kadim Tarihte insanlık 7 bin yıl önce Toprak üzerinde Toplumun kutsal «MÜLKİYET HAKKI» nı kurdu. Bu bir çeşit «TOPRAK REFORMU» oldu. Sonra, medeniyet geliştikçe güçlenen Bezirgânlar ve Derebeyleri Toplumun kutsal «Mülkiyet hakkını zedelediler.» Demek, Tarih boyunca yapılmış her Toprak Reformu, Toprak Mülkiyet hakkını yeniden yeniye yarattı. Yâni, toprakları ellerinden alınmış eski sosyal sahiplerine geri verdi. (Osmanlı Dirlik Düzenine bakıla).

Batı Kapitalizmi bezirgân yerine Modern üretimci Sermayeyi geçirdi. Kolektif (çok kişinin bir arada yaptığı) üretim, rekabetle küçük üretmenleri «Mülkiyet haklarından yoksun» etti. Esnafın aygıt ve avadanlığı, Köylünün çifti, çubuğu, Toprağı harçla, borçla, vergiyle ellerinden alındı. Bir yanda Toprak ağaları: mülksüz bıraktıkları köylüyü Toprak esiri durumuna soktular; ötede büyük Fabrika beyleri gene mülksüz (âletsiz) bıraktıkları (verimli âlet makine, usullere karşı dayanamamış, varı bitince, işgücünden başka satacak şeyi kalmamış) işçileri Gündelik kölesi durumuna soktular.

Antika BEZİRGÂNLIK ta, modern KAPİTLİZM de, bugün bezirgân Partilerimizin göğüslerini döve döve savundukları: ÖZEL TEŞEBBÜS'tür, KİŞİSEL GİRİŞKİNLİK'tir. ŞAHSİ SERMAYECİLİK'tir. Tarihte (kadim Tarihte olduğu gibi, Modern Tarihte de) MÜLKİYETİ (Gerek kutsal Toplum mülkiyetini, gerek Küçük Üretmenin alınteriyle edindiği kişisel Mülkiyeti) ZEDELİYENLER, hep ve yalnız özel teşebbüs SERMAYECİLERİDİR. Şimdi ÖZEL SERMAYE'nin savunuculuğunu yapan piyasa efendileri, kimin evini soruyorlar? Hangi MÜLKİYETİ savunuyorlar?

Nüfusumuz her yıl yüzde 5-6 kişi artarken, köylü ve esnaf sayısı yüzde 3-4 kişi eksiliyor. İşçi sayısı yüzde 30 çoğalıyor. Bu ne demektir? Her yıl, 100 küçük esnaf ve köylü 5-6 kişinin ellerindeki mülkleri alınıyor demektir. Şu veya bu gerekçeyle MÜLKSÜZ (Aletsiz, Topraksız) kalan bu köylülerle esnaflar, ya Toprak ağasının, ya fabrika beyinin eline geçmiş topraklar ve âletler üzerinde İŞÇİLEŞİYOR demektir. Bezirgân Partiler buna BATILILAŞMAK diyorlar. «Yurdumuz ne güzel gelişti» diye seviniyorlar. Ama, dükkânından ve toprağından olmuş kimselere sorun, onların «Mülkiyet Hakları» zedelenmiştir.

Zedeleyenler, tek kişi olarak, falan veya filân ağa, yahut işveren gösterilmeyebilir. Ancak, sayıları köylü ve esnafların yanında binde bir kişi bile tutmayan Ağalarla Kapitalistlerin Mülkiyetleri çoğaldığı için, küçük insanların Mülkiyetlerinin azaldığı her günkü olaydır. Ve buna şaşmak şöyle dursun, dikkati çeken, TBMM'inde bile, koltukların 100 de 99'unu tutmuş olanlar kötü gözle bakıyorlar. Hiç değilse, küçük üretmen usulü ile işletilen büyük araziler, eski sahiplerine (köylülere) geri satılsın denildi mi, o Efendiler:

«— Eyvah! Mülkiyet Hakkı zedelendi...» çığlığını basıyorlar.

Bu tutum, yavuz hırsızın ev sahibini şaşırtmasına benzemiyor mu?

YAZISIZ

Başsız Develiğe SON

Dr. HİKMET KIVILCIMLI

DAĞINIKLIK FELSEFESİ

İşlenebilecek öyle Somut bir ortamda, TIP'ten kuzu kuzu uzaklaşan Ültimatomcular hangi gerekçeye dayandılar? Genel olarak: «TİP içindeki gerçek sosyalistlerin hemen hemen tümünü» «dâvalarına kazanmış» oldukları kanısındalar. Bu kanıların belgelerini ve istatistiklerini bilmiyoruz. Bildiğimiz bir şey var: Gerçek Sosyalist, her şeyden ve herkesten önce Parti insanı'dır. Siyasî Parti dışındaki «Sosyalizm» iddiaları, insanın yapmadığı işle övünmesi, girmediği savaşın madalyasını takınması olur.

TİP Kongresinden ayrılınır ayrılınmaz ne yapılıyor? Hazır tutulmuş bir SALON'da toplanılıyor. Bu «Toplantı», nereden nasıl estiği hiç kimsece bilinmeyen «Muhalif Rüzgârlar» la çalkanıyor. Toplantı için yapılan hazırlıklarda bir gündem, bir biçim önerilmiştir. Ondan geçtik Bir gün önce sözleşilen buluşma yerine bile kimsecikler gelmiyor. Delegelerin (Protestocu Delegelerin) en az yarısı buluşma yerine gelip kimsecikleri bulamamakla şaşırıyor ve yüzgeri dönüyorlar.

İşin yöneticisi durumunda olanlara bu sözde durmayışın nedeni soruluyor. Akşamdan buluşmamaya karar verildiği öğreniliyor. Kim o kararı vermiş" Belli değil. Haftalardan beri kararlaştırılmış bir tutum, son gece yarısı nerede ve niçin, ilgililere haber verilmeden değiştiriliyor? Bir kazâ, bir yangın, bir baskın vb. «esbâb'ı mucibe» mi çıkmış? Hiç birisi yok. Kimilerin son saatte akıllarına esmiş. Doğru Salon da buluşmayı uygun bulmuşlar. Bâri gelenlere değişikliği söyleyecek birisi buluşma yerinde bırakılsa? O dahi yok.

GÜNDEMSİZ: İLKE VE PLATFORM

Daha bu Toplantı öncesi olan keyfilik ve kargaşalık, sonra olacaklara damgasını vuruyor. Toplantının 2 amacı varmış:

1 — Toplanacaklar arasında «İlke Birliği» sağlamak;

2 — «Siyasi Plâtform Tasarısı hazırlamak»..

«İlke birliği» yoksa, önce «İlke» nin ne olduğunu, ya olabileceğini, bir veya birkaç açıklayan bulunur. Toplantıyı sürükleyenler, ilkin düşündükleri Gündemi yok etmekle işe başlıyorlar. Toplantı için «İlke birliği» şöyle dursun, «Gündem birliği» bile kalmıyor.

Başsız, Ortasız (Gündemsiz) güç açılabilen Toplantı'da: TİP örgütünün delegeleri iyi kötü bir disiplin ve iş yapma eğilimini taşıyorlar. Hemen yapılacak şeyleri bekliyorlar. Yabancı basında yayınlandığına göre: «Mihri Belli ve eski arkadaşları ile Anadolu'dan gelen delegelerin çoğu», «hemen bir kurultaya» gidilmesini öneriyorlar. Toplantı «İlke» den çok «Kişi» tartışmalarına dökülüyor. Ve gürültülüce: «Eski tüfeklerin» ağırlığı reddediliyor.

Tartışmaların ayrıntılarına girmek uzun olacak.

Başlıca iki sonuç önem kazanıyor:

1 — TİP Kurultayı neden bırakıldı?

2 — Bırakanlar, şimdi ne yapacaklar?

TİP Kurultayının neden bırakıldığı 6 maddede toplanabiliyor. Yazılı metinleri ile alınınca bu 6 madde, ikişer ikişer 3 gruba indirilebilir.

ÜYE İHRAÇLARI:

A. — ÜYE İHRAÇLARI üzerine şunlar yazılıyor:

1 — «Kongre kararına aykırı olarak ihraçlar iptal edilmedi»;

2 — «Yeni yeni ihraçlara gidildi»...

Bu iki gözlem de doğru, ve haklı. TİP'in olağanüstü geçen Kongresi, o zamana dek Partiden atılanları yeniden Partiye alma kararı vermişti. Kongre Kararı bir Parti Kanunudur. Merkezciler onu çiğnediler.

Bir Partinin uygun görmediği üyesini alma hakkı vardır. Ancak Kongre Kararını çiğneyerek, alınması gerekenleri almamaya yetkisi yoktur. Küçük bir formalite önerisi: atılanlar müracaat etsinler biçimindeydi. Merkezciler bu formalite oyunundan yararlandılar. Müracaat edenleri almadılar.

Kongre kararının özünü ve ruhunu çiğneyenlerin, ondan sonraki «yeni ihraç» la ne yapacakları belli oldu. Merkezciler, kendi hoşlarına gitmeyenleri atmışlar ve atacaklardı. Bu kanunsuzluğu yapmaları değil, yapabildikleri önemlidir. Nasıl yapabildiler? Karşılarında onları suçüstü yakalayacak kimse göremedikleri için yapabildiler.

Bu durumda: «Gerçekten Sosyalistleri» TİP içinde etken yapmak gerekmez mi? Gerekir. Bu etkenlik nasıl olur? Birincisi: gerçek sosyalistlerin gerçekten örgütçül çalışmayı, «Almanca konuşmayı» becermeleriyle olur... İkincisi: TİP'ten gerçek sosyalistleri kaçırtmak değil (çünkü bunu isteyen «Polis ve Oportunist» sayılan Merkezcilerdir): TİP'in içinde gerçek sosyalistleri çoğaltmakla olur.

ORGAN İHRAÇLARI:

B. — ORGAN İHRAÇLARI üzerine şunlar yazılıyor:

(Devamı sayfa 8'de)

OTO KRİTİK

Salonlarda Halk Savaşı

ORHAN MÜSTECAPLI

Yurdumuzun ekonomik bir krizin içine düştüğünü ve bunun sonucu olarak politik bir krizin de içine yuvarlandığını görmeyen, anlamayan aklı başında vatandaş kalmadığına inanıyoruz. Hattâ AP Teşkilâtının temsilcileri bile, İstanbul'da Demirel ile birlikte yaptıkları gizli toplantıda bunu dile getirdiler, Küçük burjuva çevreleri ise durumu çok önceden kavramışlardı. Bazı küçük burjuva meslek örgütleri ekonomik krizin getirdiği zor şartlara karşı direnişe geçmek gerekliliğini dahi duydular. Ekonomik ve politik kriz şartlarını devrimci açıdan en iyi biçimde değerlendirmeleri gereken keskin Devrimcilerimizden ise tıs çıkmıyor; sanki hepsi kış uykusunda...

Oysa Ekonomik ve Politik krizin en belirgin işaretleri sayılan işsizlik ve pahalılık; bir avuç büyük zenginin dışında, tüm emekçi halkımızın ortak derdi olmuştur. Başta İşçi Sınıfımız ve onunla birlikte fakir Köylü Vatandaşlarımız olmak üzere, tüm Küçük Burjuvazi de; işsizlik ve pahalılığı yaratan Amerikan Emperyalizmi ile yerli ortakları Büyük Sermaye çevrelerine ve onların emrindeki A.P. iktidarına karşı bir yığın hareketi için en uygun psikolojik ortam içindedirler. Bunları tekrar etmekten dilimizde tüy bitti... Fakat bizim keskinlerimiz hâlâ köz dinlemiş gibi sağır ve ilgisiz. Yalnız «Halk Savaşı» nın şehirlerden köylere doğru mu, yoksa köylerden şehirlere doğru mu yapılması gerektiğini tartışmaktan (Ama salonlarda tartışmaktan ve sadece tartışmaktan) bir türlü usanmıyorlar.

Arkadaşlar

«Halk Savaşı» diye dilinizden düşürmediğiniz şey: Halkın ta kendisi olan işçinin - köylünün ve Küçük Burjuvazinin; Amerikan Emperyalizmine karşı, onun yerli ortakları Finans - Kapitalizm'e karşı, Derebeylik kalıntılarına karşı ve bu gerici güçlerin emrindeki A.P. iktidarına karşı yapacağı savaştır. Yığınlar bu Savaşa, salonlarda sallanan palavralarla sürüklenemez; bunun yolu yordamı vardır. Ve bu yolda atılacak ilk adım; Halkımızın kristalize olmuş sorunlarına eğilmek, onun feryatlarına kulak vermektir. İkinci adım da; bu sosyal Sınıf ve Tabakalarımızın ortak dertlerini yaratan düşmanları, halkımızın gözleri önünde, açık, seçik olarak, hiçbir şüpheye yer bırakmıyacak şekilde ortaya çıkarmaktır, yani somutlaştırmaktır. Çünki yığınlar maddî çıkarları için savaşır; maddî çıkarlarına zarar verenlere karşı savaşır. Ondan sonraki adımlar için, pek tabiî gerçek bir «Proleterya Partisi» nin yol göstericiliğine gerek vardır. Fakat bu parti de, salonlarda nutuk sıkanlarca (Sadece nutuk sıkanlarca) kurulursa «Halk Savaşı» bu beyler için; salonlarda ciklet gibi çiğnenen bir tâbir olmaktan öteye gidemez.

HALK DERSLERİ

Dedenin dedikleri :

Altıncı Ders :

Çalışma Hürriyeti ve Hak Eşitliği

Niçin tek tek İşçinin boynu pamuk tüyceğizinden incedir?

Çünkü işçinin, işgücünü kullanıp değerlendirebileceği çalışma aracı yoktur. Siz işçilerin ne çalışabilecek yeri (İşyeri) vardır, ne işleyecek toprağı, ne kullanacak aygıdı, âleti avadanlığı vardır... Bir başkası işgücünüzü satın almadıkça çalışamazsınız.

Çalışmak, havaya debelenmek değildir. İnsana yarar bir nesne, bir ürün yaratmak üzere bir emek harcanırsa, ona İş yahut Çalışmak denir. Bu da topluluğun biçimine ve çağına göre değişir. Makineli Un Fabrikası dururken Eldeğirmeni ile un öğütülemez. Öğütsen açlıktan ölürsün. Ölmemek için fabrikaya gittin mi, işgücünü patrona satmadıkça çalışamazsın.

Siz işçilerin, yaşamak için çalıştığınız fabrikalar, yapımevleri, kışla kadar mağazalardır. Ürün yaratan, mal çıkaran işyerleriniz: canavardan korkunç makinalarla dolu koskoca fabrika inleridir. Ne o kışla mağazalara, ne bu canavar ini fabrikalara isteyince giremezsiniz. Oralar «babanızın malı» değildir. Kapılarına şöyle iri açık yazılar asılmıştır:

«İŞİ OLMAYAN İÇERİYE GİREMEZ!»

«İşi olan» kimdir? İşgücünü patrona şu kadar günlüğüne satmış bulunan işçidir. Senin aylâk kalmış işgününü satmak istemen yetmez. Patron lütfederek müsaade buyurursa huzuruna çıkabilirsin. Yoksa, kapıda bekçi köpeği gibi bekleyen kapıcı seni gırtlağından yakalayıp geri atar.

Çağırılırsan, patronun yanına göğsünü gere gere giremezsin. Süt dökmüş kedi gibi süklüm püklüm olacaksın. Çünkü rızkın içerdeki işverenin iki dudağı arasındadır. «Hayır!» dedi mi, kapı dışarı atılırsın. Patron senin yalnız işgücünü değil, boyunu, posunu, huyunu, suyunu da ölçer. Kadın, kız isen, kaşını, gözünü, etini, budunu da yoklar. Ona göre hizmet edeceksin. Beğenirse alır, beğenmezse atar.

«Niçin beğenmedin?» diyemezsin. Haddine mi? Adam «hür» dür. Keyfine kâhya yok. Sana da, alay eder gibi: «Hürsün!» der, «İster çalış, ister çalışma!»... Patron isterse çalıştırır. Ama sen istemesen çalışmayabilir misin? Karnın yahut karın, ya anan, çocuğun ekmek bekliyor. «Burjuva hürriyeti» budur işçi için.

Kerli ferli İşveren Politikacıları, Profesörleri, Uşakları her gün bu öğüdü öğretiyor işçiye: Bu düzende

(Devamı sayfa 8'de)

ORTANIN SOLU ve küçük üretmenlerimiz

HİKMET KIVILCIMLI

(Geçen sayıdan devam)

Bu «güzel» sözleri özetli yelim: «Esnaf» demek «halk» demek olduğuna göre ne söv leniyor? «Halk kurtulduğu zaman halk kurtulacaktır.» «Halk fakirse halk fakirdir.» «Halkın gelir seviyesi, kazancı artar ve yüzü gülerse, halkın gelir seviyesi, kazancı artar ve yüzü güler!» Halk Partisi Genel Sekreterinin o «güzel sözlerinde bu «Güzelsanat» tan başka ne vardır? Güzelsanat ise, halkın sosyal kurtuluşu için değil, en bencil ve bireycil kişi komplekslerini boşandırmak için icat edilmiştir.

TEFECİ - BEZİRGÂNI MEŞRULAŞTIRMA

Oysa, bırakalım halkın ve esnafın kurtuluşunu: Türkiye'de doğru dürüst, Batıcı anlamda bir ilerliyen Kapita-

Finans - Kapitalizın'in yolu = Ortanın Solu

lizm mi isteniyor? Dillerin altında saklanan bakla odur. Esnaf dediğimiz üretmenciğin de, üretmen yahut aydın olsun bütün küçükburjuva tabakalarının da en tutkun ülküsü. Yurtseverlik ve Ulusseverliktir. Türkiye'nin, yeryüzünde en geri sömürge ve uydu ülkeler safından çıkması istenmiyor mu Bu çıkış için Küçükburjuva kafası ve eğilimi Kapitalist yoldan başkasını seçemiyor değil mi?

Türkiye'de Kapitalist ilerleyişi olsun herşeyden önce ve herşeyden çok engelliyen Tefeci - Bezirgân Ekonomi ve Toplum ilişkileridir. Türkiye Vatanını ve Milletini herkesten aşırı içgüdü ile seven Esnaf ve Sanatkâr v.b. Küçükburjuva yığınlarıdır. CHP o geniş yığınların savunuculuğuna ve öncülüğüne kalktığı gün, sevgili Vatan ve Millet Türkiye'yi herşeyden önce Tefeci - Bezirgân ejderhadan kurtarmalıdır.. Bu kurtuluş yolunu Küçükburjuva yığınlarının bilincine duruca çıkarmalı ve içtenlikle uygulamalıdır.

Klâsik Kapitalizm için de Antika Tefeci - Bezirgân Sermayeyi temizlemekten başka gelişim yolu bulunmadığı için, CHP'de Türkiye'yi Modern Kapitalist, yahut «Çağdaş Uygar» görmek dileğinde samimî olan her Burjuva ve Küçükburjuva da Ortanın Solunu bu yönde destekler. B. Ecevit böyle açık seçik bir yönelişe gelebilir mi?

Gelemiyor. Ortanın Solundaki Sosyal Adalet kar helvası, «Karma ekonomi» karasevdası, «Sandıktan çıkma» demokrasi lâfazanlıkları, o iki kerre iki dört ederce kesin çözüm yolunu sis perdeleriyle görünmez kılıyor. O perde ardında, Tefeci - Bezirgânı «Aracı» maskesi ile süsleyip çağdaş Türkiye toplumu içinde ebedileştiriyor.

Maskeli Haydutların SINIF Fobileri:

O zaman bindiği dalı kesiyor, kendi gölgesinden korkar evhamlarla bunalıyor. Bir yanda, haklı olarak: «Politikacı halkın ve memleketin gerçeklerini uzmandan çok iyi bilen insandır.» (a.y.) diyor. Ötede ne yapıyor? Politikanın tek ve biricik gerçeği olan Sosyal Sınıflar pusulasım eline almaktan ödü patlarca sakınıyor. Halk önüne «sınıf» olarak çıkamayacak kertede soyguncu ve hain olan (Finans - Kapital + Tefeci - Bezirgân) cephesinin maskeli haydutlar balosuna katılıyor.

«Sınıf Partisi» mi, dediniz? Sakın hâ! Ne var ki, «Sınıf Partisi suçlamasından» korunmak için de Halkın çıkarlarını savunamaz hâle gelemeyiz ya!.. CHP'de Ortanın Solu hep bu ikircikli ürkek toy düşünce ve davranışında bocalıyor. Sömürücü vatan hainlerine açıkça ve mertçe şöyle diyemiyorlar:

«Siz sınıf içyüzünüzü ölesiye gizlemeye mahkûm maskeli haydutlarsınız. Onun için «Sınıf Partisi» değilmiş gibi görünmek zorundasınız. CHP fakir Halkın Küçükburjuva kesiminin peçesiz sınıf partisidir! CHP devrimcileri ne maske kullanmaya, ne sömürücüler karnavalında rol almaya tenezzül etmez!»

Sömürücü sınıfların neden Sınıf Politikasından o denli ürktüklerini, Sınıf çıkarları göz önüne konmadıkça niçin hiç bir Sınıflı Toplum olayının kavranılamayacağım iyi anlamayan Ortanın Solu, elbet sınıfları belirlendiren ekonomi temelinde yanılacaktı.. Bu yanılgının en açık örneği, CHP'nin «Karma Ekonomi» anlayışıdır.

Devlet Sermayesi - Özel Sermaye:

«Karma Ekonomi», CHP ideoloklarınca: Özel Sermaye ile Devlet Sermayesinin koekzistansı, birlikte yaşamasıdır. Ve bu söylenirken, bütün Küçükburjuvaları mistifiye eden, abdal yerine koyan şöyle bir çelişki uydurmasına göz kırptırılır: Devlet Kapitalizmi Kamu yararını düşünür. Bir çeşit «Devlet Sosyalizmi» canım! Özel Sermayeye karşı, neredeyse onu kontrol edecek bir Komünist güç bu Devlet Sermayesi!

Kırk yıldır CHP zavallı Küçükburjuvaziye bu yem borusunu çalar. Aydın Küçükburjuvaziden başkası buna inanamaz. Çünkü Köylü gibi üretmen olan Esnaf ve Sanatkârlar da, her gün Devlet Kapitalizminin ne olduğunu bütün derisi ve kemiği ile duyup dener. Devletçiliğimiz, ancak: «Ekmek elden, su gölden», «Al maşı, salla başı» kalem efendilerini eğlendiren bir esrar mâcunudur.

(Finans - Kapital + Tefeci Bezirgân) sınıfları egemen olup iktidarı elde tuttukça, Devlet Sermayesi ancak İktidarın emrinde. Özel Sermayenin dişiyle kesemediği sömürü olanaklarını, Özel kişilerin ağızlarına lâyık bir papara ve mama yapma avadanlığıdır. Dağdaki çobanın bildiği bu «gerçeği» Devletçi CHP neden bilmez?

Önce, CHP'nin sınıf yapısı buna elvermedi. DP ve AP kadroları CHP içinde bütün su başlarını kesmiş bulunurken, o hakikati kimseye göstermek suçtu. Finans - Kapitalin elebaşıları CHP «vesayetinden» kurtulunca da. CHP ideolojisinin Kapıkulu Devletçiliği sürdürülmeliydi. O sayede Özel Sermaye çapulu Devlet Sermayesinin duman perdesi ardında daha verimlice sağlanabilirdi.

Özel ve Devlet Sermayelerinin işbirliği bir «Karma Ekonomi» değil, aynı parmağın eti ile tırnağıdır. Ona Karma Ekonomi denemez: Tekelci Sermaye denir. Kapitalizm Türkiye'de özel Finans - Kapitalle tekelinde sömüremediği alanları Kamu Finans - Kapitali ile dolaylıca, ama daha evrenselce ve baskınca tekeline geçirebiliyordu.

Hem bu Türkiye'ye has bir orijinallik te değildi. Bütün Emperyalist Anavatanlarında Tekelci Sermaye Devletçi olmuştur. Tekelci Kapitalizmin en itçil (sinik: kelbi) ve en önü alınmaz biçimi: çağdaş Devlet Kapitalizmidir. Devlet Kapitalizmi her zaman, 19. cu yüzyıl «Sermaye Birikimi» zamanında olduğu gibi, 20. ci yüzyılın Sermaye Tekeli zamanında da kapitalizmin en sıkılmaz ve en ezici vurgun sistemidir.

ASIL KARMA EKONOMİ VE VURGUN

Türkiye'de bir Karma Ekonomi yok mu? Var. O, Finans - Kapital ile Tefeci - Bezirgân sermayelerin melez biçimidir. Ortanın Solu, bu «Antika + Modern» sermaye kırmasını, «Özel + Kamu» sermaye bütünü ile karıştırıyor. Aydın Kapıkullarına «Antika + Modern» karma ekonomi ucûbesini, Tekelci Sermayeyi sözde sosyalizan «Kamu» etiketli sermaye ile duvaklayarak gerdeğe sokuyor. Bu, Kayserilinin yaşlı anasını boyayıp babasına tâze gelin diye satmasına benziyor.

Kayserili en sonra haklı sayılabilir. Kırk yıllık karıkocayı birbirinden ayırmamak gibi iyi dilek taşıyor. Ortanın Solu öyle bir muazzeret öneremez. 5 bin yıllık Tefeci - Bezirgân leşini, 50 yıllık Finans - Kapital yatalağı ile evermek, ancak Türkiye ekonomisi gibi prematüre (vakitsiz doğmuş) bir avorton (düşük ucûbe) çocuk dünyaya getirebilirdi.

Gelin görün ki, bu avorton'un kanında ve canında Finans - Kapital ile Tefeci - Bezirgân Sermayeler birbirlerinden ayrılmazca kaynaşmıştırlar. Hele Çokparti çağının 25 yılı o kaynaşmayı daha önceki Tekparti çağının 25 yılında görülmedik ölçülerle Finans - Kapitali Tefeci - Bezirgânlıkla ölüm kalım ittifakına götürmüştür. Fâizci Bankalarla Fâizciliği haram eden Câmiler, neredeyse aynı kubbenin altında içiçe girecekler. Tefeciliği bir numaralı haram düşmanı bilen İslâm dini, Kur'an Kurslarıyla, Fâizciliğin tapınağı Bankaların ideolojisi durumuna sokuluyor.

TEFECİ YAŞASIN Kİ, VERGİ VERSİN

Üretmenciklerin ezelî ejderhası Tefeci - Bezirgânlığa ve onun avortonu Karma Ekonomiye karşı CHP Solu nasıl dövüşecek? B. Ecevit'in bunu Esnaf ve Sanatkârlara nasıl iki türlü anlattığını biliyoruz:

1 — «Aracıların HAKSIZ kazançlarını kısmak»;

2 — «Hatta gereksiz olan yerlerde aracıları ortadan kaldırmak»..

Kim bu «aracılar?» Tefeci ile Vurguncu... Tefeci ile Vurguncunun «HAKLI» kazancı olur mu? B. Ecevit'in yukarıda iliştiğimiz öfemizmli deyimine bakılırsa: olur!.. O zaman Üretmenciklerin ömürleri: «Tek mi, çift mi?» oynarca, Tefecinin haklı mı haksız mı olduğunu aramakla geçecektir. Tefeci ile Vurguncunun «gerekli olduğu yerler» var mı? Gene B. Ecevit'e bakılırsa: olmalı!

Şimdi, neden, herkesin bildiği Tefeci - Vurguncu ejderhasına «Aracı» gibi bir hoş terim konulduğu daha iyi anlaşılmıyor mu? Açıkça, (Tefeci - Vurguncu) nun kimi yerde «gerekli», kimi «haklı» olduğu söylenince, buna develer güler. Ama Tefeci ile Vurguncu'yu «Aracı» gibi anodin (belirsiz - zararsız - sancısız) bir termle yaşmakladık mı: keskin Sosyalistlerin «İşbirlikçi» sözcükleri kadar tanınmaz hale gelir. Artık onu «kısmak» ta, kimi yerde «kaldırmak» ta demagojik bir lâfa «dönüşüverir»

SİNEMATEK'in BİLDİRİSİ

İçinde bulunduğumuz günlerde Türk Sinematek Derneği, Amerikan Emperyalizminin Türkiye'deki üslerinden biri olan Amerikan Haberler Merkezi ile yaptığı işbirliği sonucu «Amerikan Genç Sineması Toplu Gösterisi »adı altında bir program düzenledi.

İki yıl önce Amerikan Haberler Merkezi'nde «Amerikan Deneysel Flim Festivali» adıyla sunulan, CIA'nın beyin yıkama flimlerinin nasıl ki yeraltı sinemasıyla bir ilgisi yoksa, Sinematek'in «Genç Sinema» dediği filmlerle Amerikan genç sinemasının da işte öyle hiç bir ilgisi yoktur. Amerikan genç sineması adıyla gösterilen filmler, bizdeki Hisar Yarışmalarına katılan filmlerin çoğu gibi kolejli flimleridir. Genç Sinema değildir. Genç Sinema böylesine flimler yapamaz Amerika'da. Çünkü çekilmesi gereken Vietnam yürüyüşleri vardır, zenci hareketleri vardır, üniversite olayları vardır, «Kara Panterler» vardır... Bu gibi olayları belgeleyen Genç Sinema filmleri, Amerikan Haberler Merkezi tarafından diyar diyar dolaştırılmaz. Bunun gerçekleşebilmesi için Amerika'da sosyalist bir düzen kurulması gerekir en azından. O zaman da böyle gösterilere Türk makamları izin vermez. Eğer Sinematek'in gösterdiği filmler Amerikan Genç Sineması'nın filmleriyse, demek ki hem Amerika'da, hem de Türkiye'de sosyalist düzen çoktan kurulmuştur (!)

Amerikan Haberler Merkezi'nin hazırlayıp, Sinematek'in dağıttığı broşürlerdeki «Gençlik ve Filim» başlığına rağmen, Genç Sinema adının kullanılması düpedüz bir tahriftir.

Resmi Amerikan kültürü paralelindeki filmleri, geri bıraktırılmış ülkelerdeki devrimci sinema eylemini tanımladığı herkesçe bilinen Genç Sinema adı altında sunmakla; dünyadaki -ve bu arada Türkiye'deki- devrimci genç sinemacıları da, ad benzerliğine getirip vurabileceğini hesaplayan Sinematik'in tezgâhladığı bu oyunu, kamuoyuna açıklamayı ve bu gidiş sürdürüldüğü takdirde, eylemimizin çok daha uyarıcı biçimler alacağını bildiririz.

Pratik Devrim Orijinalliğimiz: ORDU

(Baştarafı 1'nci sayfada)

İşveren Sınıfı (Burjuvazi), yalnız sivrisinekten yağ çıkarır, işini bilir, becerikli bir sosyal sınıf olmakla kalmadı. Kendi biriken varını (Sermayesini) yitirmeksizin, Derebeğileri tırtıklayıp aşındırabilen ve Derebeğileri birbirine düşürmeyi beceren, sabırla koruğu helva etmesini başaran bir ilerici sınıftır.

Sıkışan Derebeği Devletini İşveren sınıfı harçla, borçla satın alarak, kaleyi kimse farkına varmaksızın içinden fethetti. Önce, bir kocaman derebeğe (Krala) öteki Derebeğileri kırdırttı. Sonra: Sermaye geliştikçe sayıları artan İşçi Sınıfı ile Derebeğinin çölleştirici sömürüsünden yılgın Köylü sınıfını (o zaman köylü de bir sınıftı) savaş arabasına bağlayıp İktidara geldi. Ve Antika iktidarı temizledi. Egemen Burjuva Devletini kurdu.

Türkiye'de Burjuva Devrimi:

Türkiye'de burjuvazinin iktidara gelmesi, böyle İşçileri ve Köylüleri devrimci eyleme sokan bir girişkin İşveren Sınıfının kendi iç ve öz gücü ile olmadı. Alacaklı Avrupa Finans - Kapitalinin yıllarca hazırlayıp kışkırttığı altüstlükler, savaşlar, bozgunlar ortamında: «Vatan elden gidiyor!» çığlığını koparan Ordu gençliği'nin dağa çıkıp isyan bayrağını kaldırması ile oldu.

İktidara getirilen, Devleti eline geçiren Türkiye İşveren Sınıfının en ağır basan bölüğü: Komprador Burjuvazi idi. Ama, o İktidara getirişte ve Devleti ele geçirişte (Uluslararası Finans - Kapitalin Dış kontenjanları bir yana bırakılırsa), vurucu güç Ordu oldu... Dünyada Kapitalizm ölüm döşeğine (Emperyalizm aşamasına) girdiği gün, sömürgeleştirilmeye doğru dörtnal koşturulan bir yarım - sömürge ülkede, Tarihcil rolü bitmiş bir sınıfın (Burjuvazinin), hiç yeri kalmamış bir zümresi (Kompradorları) başka türlü de iktidara çıkarılamazdı.

Türkiye Devrimlerinde Sınıf ve Ordu:

Bu somut Türkiye Tarihi içinde Sosyal Sınıflar diyalektiğinin başdöndürücü çelişkilerini kavrayamayan kimi keskin, yâni hazırlop sirke sosyalistleri türedi... Bunlar, Skolastik kafalarından iri burunlarıyla «Sosyalizmin Bilimini» yapmak istediler. O zaman, Türkiye'ye özge, karmaşık, çok yanlı Burjuva Devrimleri içinde, yalın kat Ordu faktörüne 4 elle (yâni 2 elleri ve 2 ayaklarıyla) sarıldılar. Ve Türkiye'de bugüne dek gelmiş, geçmiş Burjuva Devrimlerini, Burjuvazinin değil, «Asker - Sivil Bürokratların» yarattığı martavalım yuttular ve kimi gençlere de yutturmaya koyuldular.

Bu çeşit, sosyal sınıflar pusulasını şaşırmış mistifikasyonlar (saflığından yararlanıp adam kandırmalar. Fikir dolandırıcılıkları) bir yana bırakılmalı. Yalnız şu gerçekliği iki kere iki dört ederce kafaya yerleştirmeli: Türkiye Gelişimi ve Devrimler Tarihinin orijinal gidişi kanunu yüzünden, Türk Ordusu adamakıllı Devrimci bir Gelenek ve Görenek kazandı.

Burjuva Devrimlerini (sanki sosyal sınıflar dışında Ordu olurmuş gibi) sırf Orduya mal etmek nasıl saçmalamaksa, tıpkı öyle: Küçükburjuvazinin (Antika bir yığının) Demokratik Devrim özlemi vardır diye, Burjuva Modern Devrimini, Antika Küçükburjuva Devrimi imiş gibi göstermek te, en azından ne dediğini bilmemektir. Ama, bu her iki ince püf noktası; Türk Ordusunun Devrimlerde Vurucu Güç rolünü unutmaya vardı mı, Skolastik saçınalayış develeri güldürmeye dek varabilir.

Batının Tersine: Türk Ordusu Devrimci:

Ordunun, bir Sosyal Sınıf olmadığı ve olamayacağı hâlde, Sosyal Devrimlerde vurucu güç oluşu: Türkiye'ye Osmanlı göreneklerinden kalma, en önemli ve en orijinal (türü kişiliğine özge) bir gerçekliğimizdir. O kadar ki, bu gelenek, her gün, «Yakındoğu» etiketi takılan eski Osmanlı Türkiyesi Haritası içine giren ülkelerde bile hâlâ yürürlüktedir: Irak'ta, Suriye'de, Mısır'da, Sudan'da, Libya'da Ordu, boyuna Sosyal Devrimlerin vurucu gücü olmaktadır.

İşte bu karakter, Ordunun Devrimci oluşu, hemen başka hiç bir ülkede görülmez. Çünkü oralarda Ordu: ya Derebeğiliğin çöküntüleri altında ezilmiş, yahut Burjuva Ordusu karakterini alarak, çarçabuk sömürünün kör âleti durumuna girmiş ve korkunç biçimde gericileşmiştir. Bunu bize en iyi açıklayan, en yaman İhtilâller ülkesi bilinen Fransa'nın ordusudur.

Biz söylemiyelim. De Gaulle, 1961 yılı, New York Times Başyazarı Cyrus I. Sulzberger'e şöyle dedi:

«Fransız Tarihinde hiç bir Devrim Ordu tarafından yapılmamıştır.»

Bu deyimi tersine çevirip kendimize uygulayalım:

«Türkiye Tarihinde hemen her Devrim Ordu tarafından yapılmıştır!»

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

Ülkemizde çocuk ölümleri

ATALAY ONAT

Ülkemiz bugün küçük çocuk ölümleri en yüksek oranda olan ülkeler arasındadır. Ülkemizdeki küçük çocuk ölümlerinin oranını ve sebeplerini, gelişmiş ülkelerin küçük çocuk ölümleri ile karşılaştırarak incelersek:

A) 0-1 yaş grubu ölümleri:
Ülkemizde: %o165
Gelişmiş ülkelerde: %o15-20

0-30 gün arasındaki ölüm sebepleri:

Bugün için tıbbın yetersiz kaldığı, etki gösteremediği doğum öncesi ve doğum sırasındaki sebeplerdir. Gelismiş ülkelerde 0-1 yaş grubu ölümlerinin üçte ikisi, ülkemizde ise üçte biri bu devrede görülür.

1 ay ile 1 yaş arasındaki ölüm sebepleri:

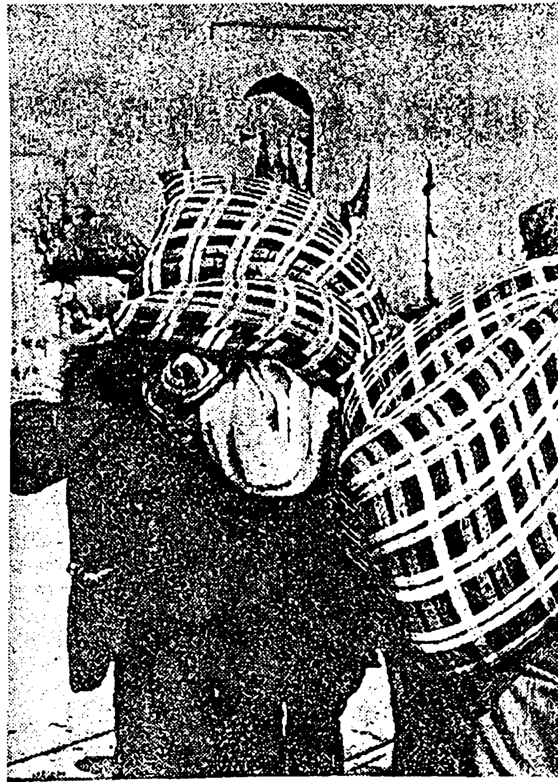
Çeşitli enfeksiyon ve kıraps hastalıklarıdır. Gelişmiş ülkelerde 0-1 yaş grubu ölümlerinin üçte biri, ülkemizde ise üçte ikisi bu devrede görülür.

B) 1-4 yaş grubu ölümleri:
Ülkemizde: %o60,
Gelişmiş ülkelerde: %o2,

Bu yaş grubunda ölüm sebepleri, genellikle tifo, kızamık, difteri gibi enfeksiyon hastalıkları ile sebebini yetersiz ve kalitesiz beslenmenin teşkil ettiği malvütriyondur. Bu hastalıklar bugün için kontrol altına alınabilen hastalıklardır. Ve gelişmiş ülkelerde kontrol altına alınmıştır. Ama ülkemizde bu hastalıklar kontrol altına alınamaz. Alınamaz, çünkü; bu hastalıkların ortaya çıkışında, yayılmasında ve öldürücü etkinlik kazanmasında beslenme bozukluğunun önemli bir yeri vardır.

Ayrıca bu yaş grubundaki ölüm oranı, ülkelerin halklarının genel beslenme durumunu ortaya koyar. Ülkemizde bu yaş grubunda ölüm oranının çok yüksek olması, (gelişmiş ülkelerden otuz kat fazla) ülkemiz halklarının kalite ve kantitece yetersiz beslendiğini ortaya çıkaran araştırmaları, bir kez daha doğrulamaktadır.

Memleketimizden Manzaralar

Kendilerine «Memleketin Efendisi» diyen Atatürk'ün Taksim Meydanındaki Anıtı önünde köylü vatandaşlar.

Başsız Develiğe SON

(Baştarafı 6. sayfada)

3 — «Devrimci yönetimler (Merkezce) feshedildi»;

4 — «Kukla Müteşebbis Heyetlerle tabelâ Teşkilâtı kuruldu»..

Bu iki gözlem de doğru ve haklıdır. Bir İşçi Partisi, eğer aldığı ada olsun saygılı ise: İşçi Sınıfının tüm eğilimlerine saygı gösterir. Merkezciler: kendi Sendikalizm ve Parlemantarizm eğilimlerini savunmakla, yalnız İşçi ve Aydın Küçükburjuva zümrelerinin eğilimini abartmakla kalmamışlar; bütünü ile İşçi Sınıfının devrimci düşünce ve davranışlarını mahkûm etmişlerdir. Kukla ve Tabelâ örgüt yoluna başvurmaları da o bakımdan bir sapıklıktır.

Tekrar edelim, bütün Bezirgân Partiler: Kukla heyetli Tabelâ teşkilâtlarıdır. İşçi Partisi onlara benzeyemez Ama, hiç değilse Meclis ve Seçim savaşlarına girebilmek için, burjuvazinin çıkardığı formalite engellerini atlayacak stratejemlere, Savaş hilelerine başvurabilir... Netekim TİP'in ilk Seçimlere girebilmesi için 15 ilde Tabelâ sağlaması normal olmuştu. Merkezcilerinki, böyle burjuva hilelerini boşa çıkarmak değil, kendi içinde daha canlı olmak isteyen proletarya eğilimlerine karşı bir tertiptir. Bunu da onların yapmaları değil, yapabilmeleri önemlidir.

Bunu nasıl yapabildiler? «Devrimci yönetimler» TİP içinde etken olamadıklar. için yapabildiler. Etken olmanın birinci şartı: TİP Tüzüğünün ve işleyişinin bütün girdi çıktısını sabirlıca kavramakla, kullanmayı öğrenmekle, bir yol daha örgütçü çalışmayı ve «Almanca konuşmayı» becermekle yerine gelir. İkinci şart: TİP için deki «Devrimci yönetimleri» kaçırtmamak (çünkü bu Merkezcilerin amacıdır), daha da çoğaltmakla yerine gelir.

OPORTÜNİZM
VE POLİS

C. — OPORTÜNİZM + POLİS DAVRANIŞI üzerine şunlar yazılıyor:

5 — «Polis ve Oportünist ortaklığı ile kapalı Kongre düzenlendi»;

6 — «Hayâli üyeler kaydedildi»..

Bu iki gözlem de doğru ve haklı olabilir. Dünyanın her yerinde, en ele avuca sığmaz İşçi Partilerine bile burjuvazi kendi ajanlarını sokar. Bu ajanların en ustaca yetiştirilmiş bulunanları: «zor» kullanmaktan çok, kaypak eğilimleri yelleyip üste çıkararak çeşit çeşit Oportünizmleri kışkırtmaktadır.

Bu bize neyi gösteriyor? Burjuvazi bile, İşçi Partisini sapıttırmak için onun içine giriyor. Dışarıdan yapılmış kışkırtmaların yetmediğini anlıyor. İşçi Partisini doğru yolda yürütmek için, onun dışına kendi kendisini atmak, ne demektir? «Polis ve Oportünist» dediklerimize meydanı boş bırakmaktır.

«ÖRGÜT - SÜREÇ»
TEORİSİ

Denecek ki: «TİP'in düzelmesinden umudu kestik. Polis ve Oportünistler nasıl olsa biz devrimcileri kapıdışarı edecekler. İyisi mi biz TİP kuruntusu ve leşi ile zaman ve enerji yitireceğimize, yeni baştan bir Proletarya Partisi kurarız. Ve ilh...» Söylenen de aşağı yukarı bu.

Rakamların başka türlü konuştuğuna değdik. Silme «Polis ve Oportünist» te olsalar, Merkezcilerin toplayabildikleri Delege sayısı Kongrede 128'dir. Devrimciler bir az taktik ve stratejem kullansalar, en azından; 136 Delegenin oyu ile TİP'in yönetimini elde edebilirlerdi. Onu yapmamakla: «Kompromi yok!» çığlığını atan Anarşist palavrasına kapıldılar ve «Polis ve Oportünist» saydıklarının ekmeğine göz göre göre yağ sürdüler.

Burasını geçelim. TİP Kongresine, «Polis ve Oportünist» lerin dört gözle bekledikleri, belki hazırladıkları «Ültimatom»u veren «Devrimciler» ne yaptılar? İşarcı edilen Salon toplantısını yaptılar. Maksat neydi? Yeni bir derlenişle Proletarya Partisini kurmaktı. Orada hangi «İlke birliği» ne vardılar? Aynen şu kanı yazılıyor:

«Proletarya mücadelesini sonuna kadar sürdürüp zafere götürecek Kadrolar henüz mevcut değil.»

Değilse, ne diye TİP için deki «Devrimci yönetimler» adını verdiğiniz Kadroları «Polis ve Oportünist» dediklerinizin «fesh» edişlerine yardımcı olurca davrandınız? Bırakın çocukları, hiç değilse kendi bildikleri gibi ve yapabildikleri ölçüde TİP içinde savaşı sürdürüp, gelecek «Kadrolar»a öncü olsunlar.

Ancak, o: «Proletarya Mücadelesini sonuna kadar sürdürüp zafere götürecek» gibi meyhane sarhoşlarının şâiranə ne edebiyatı kimin karnını doyurur? Hangi dağınıklığı giderir?

Kendinizi aldatmayın. Bu «Kadro» kanısı: 50 yıl önceki Kuyrukçuluğun, 40 yıl önceki «Kadrocu» şarlatanlığın bozgun «teorisi» dir. Ne yazık ki bu «sözde teori», 40 yıl sonra Yeni «Aydınlık» ların «pêché originale»i (Anasının rahminde damganladığı günâhı) dır. Ortada «Parti Örgütü» bulunmadan, bir «Kadro» yetişebileceği kaçamağını teorileştirmek isteyen en yozlaştırıcı Küçükburjuva «mükemmellik» çiliğidir.

«Mükemmel» (olgunluğu son kertede) hiç bir şey yoktur. Sonsuz gelişim yahut sona ermiş, ölmüş bir proses vardır. Aydınlık'larda aylar yıllardır, «parlak» sözcükler «Marksist ve ilh.» düşünceler altında savunulan «Örgüt Süreç» çokbilmişliği; bir Likidatörlük, bir Menşevik, (bir Polis demiyelim ama) bir «Oportünist» formülüdür.

KARARSIZLIĞA:
KARAR

TİP'i aylar yıllardır mutlak «Zapt» edeceklerini, haettiklerini yayanların, şimdi ansızın öbür uca sallanıp yaptıkları toplantı; az kalsın hiç bir karar almaksızın dağılacaktı. Öylece, TİP'ten yeni bir kuruluşa geçmeyi bekliyen delegeler, bir «Siyasi Plâtform Tasarısı» umudundan da yoksun bırakılarak dağıtılacaklardı. TİP'in «Kapalı Kongre» sinden tedirgin olanların bir «Kapalı Kompromi» si ile varılan karar ne oldu? Okuyalım:

«Hazırlık çalışmalarında iilkenin çeşitli bölgelerindeki proleter devrimci çevreler arasında irtibat sağlamak amacı ile, Proleter Devrimci hareket'in ideolojik organı Aydınlık Dergisi yazı kurulu» görevlendirilmiştir.

Hangi «Aydınlık»? Besbelli: Al-Aydınlık. Yeni-Aydınlıkların Al'ı da, Ak'ı da «Proleter Devrimci Hareket İdeolojisi» nin bugün en kritik momenti, püf noktası olan Proletarya Partisi konusunda nasıl fatalist (kaderci) bir sal'antı içinde bocaladığını bilmeyen kalmadı. Onların Marksizmi makyajlı radikal-Küçükburjuva yakıştırmaları yeterince zihinleri karıştırdı.

«Toplantı», o karışıklığın etkisi altında, kalıyor. Hâlâ «Siyasi Proletarya Partisi» dememek için; «Siyasi Plâtform» diyor, «Proleter Devrimci Hareket» diyor. Parti önü, sonu, tüzüğü, programı olan somut, açık bir varlıktır. Plâtform yahut Hareket: Küçükburjuva ikirciliğini maskeleyen, sözde «zavahiri kurtarıcı», üstü kapalı, soyut, lâstikli amorfizmdir (biçimsizliktir).

«İdeoloji»: içinde doğduğu ülkenin Tarihcil, Ekonomik Sınıflar yapısını, Parti Hareketinin pratiği içinde geliştirmektir. Türkiye'de bir ideolojiden söz edebilmek için en az 50 yıllık ortamımızın Parti pratiğine başvurmak gerekir. Eski Aydınlık öyle idi. Yeni-Aydınlık'ların ne öyle bir yetenekleri, ne öyle bir niyetleri görülmedi. Ezber iki buçuk formül papağanlıklarından, yahut bülbüllüklerinden öte hangi «İdeoloji» den söz ediliyor?

Onun için, yapılmış son: «Anarşi Yok! Büyük Derleniş!» önerisi iki pratik noktada toplandı:

1 — Özler: «Vatan Partisini olağanüstü eşşekçe küçümseyişler ve susuş konspirasyonuna uğratışlar, sürü sürü katırlıklara ve yozluklara kapı açtı.» «Vatan Partisi Literatürünü salık veriyoruz.»

2 — Biçimler: «Aydınlık Merkez İrtibat Komitesi» fazla yuvarcık kokuyor.

«Merkezi Devrimci Derleniş Komitesi» kurulmalıdır... Bütün gruplar hemen «Devrimci Derleniş Komiteleri» kurabilmelidir... Halk Uyanış Güçleri yahut Milli Kurtuluş Kuvvetleri örgütlenmelidir.»

İş yapmak isteniyorsa, yol bu. Ve İş: saniye geciktirilmesine gelemez.

FABRİKA HABERLERİ

● PERTRİX ve GRUNDIG GREVİ: DİSK üyesi Kimya - İş ve Maden - İş Sendikalarına bağlı aynı işverene ait ve aynı işyerindeki Pertrix ve Grundig Fabrikalarında grev devam etmektedir. Grevi yönetme görevini Kimya - İş Sendikası almıştır. Açıklandığına göre, işverenin saat ücretlerine istenen zammı ve bazı sosyal hakları kabul etmemesinden doğan greve Pertrix'in 300, Grundig'in 150 işçisi katılmıştır.

● YARIMCA SERAMİK İŞÇİLERİ, SARI SENDİKAYA VE İŞVERENE RAĞMEN GREVLERİNİ SURDÜRÜYOR: TÜRK - İŞ'e bağlı Çimse - İş Sendikası'nın, işverenle anlaşmasına rağmen, Yarımca Seramik Fabrikası'nın 1200 işçisi 15 gün önce başlattıkları grevi devam ettirmektedir. İşçiler, sendikanın yaptığı toplu sözleşmeyi yetersiz bulmaktadırlar.

● KİMYA - İŞ Sendikası'na bağlı Kimaş Asfalt Fabrikasında, toplu sözleşme müzakereleri devam ederken çıkan ihtilâf dolayısıyla işçiler işi durdurmuşlardır. İşçilerden, polis tarafından gözaltına alınanlar olmuştur.

● TARSUS BASMA FABRİKASINDAKİ GREV SONA ERDİ: DİSK tarafından desteklenen, TÜM - İŞ Sendikasının 82 gündür devam ettirdiği grev, tarafların anlaşmasıyla sona ermiştir. Bildirildiğine göre, işçilere sağlanan haklar, Sarı sendika TEKSİF'inkinden daha düşüktür.

● Doğan Lâstik Fabrikası'nda, Lâstik - İş Sendikası'nın yönettiği grev, 23. gününü doldurmuştur. Patron, birçok işyerinde uygulanan ücret sistemini kabul etmemektedir.

● TEKNİK ELEMAN BOYKOTU: Türkiye'deki bütün teknik elemanlar, Personel Kanunu'ndaki kendilerini ilgilendiren hükümlerin değiştirilmesi için, «işçileri yavaşlatma ve boş oturma» biçiminde direnişe geçmişlerdir. Direnişi yöneten TEKSEN Sendikası katılma oranının yüksek olduğunu ve eylemlerinin 14 gün süreceğini açıklamışlardır.

● SARI GREVLER VE SARI GREV KARARLARI:

Otomobil - İş Sendikası'na bağlı bütün işyerlerinde, işverenlere ikaz olmak üzere bir günlük ihtar boykotu yapıldı. Buna rağmen Madeni Eşya ve Montaj Fabrikalarındaki tensikatlar (Toplu işçi çıkarmalar) devam etmektedir. Son olarak Genoto'dan 170, Çelik Montaj Fabrikası'ndan da 94 işçinin işine son verilmiştir.

TÜRK - İŞ'e bağlı Petrol - İş Sendikası'nın Sümerbank Gemlik Viskoz Fabrikasında başlattığı grev 85. gününü doldurmuştur. Yine aynı sendikanın, 36 gün önce Bayer Tarım İlâçları Fabrikası'nda başlattığı grev devam etmektedir. Yine, TÜRK - İŞ'e bağlı Teksif Sendikası'nın 63 gün önce Sünbül Kumaş, Öğretmen Çorapları ve Şişli Yün Fabrikalarında başlattığı grev devam etmektedir.

İstanbul Belediyesi, Temizlik ve Fen İşlerinde çalışan 8000 işçi Aralık ayına ait maaş ve ikramiyelerini alamadıkları için direnişe geçmişlerdir. İşçiler işe çıkmamışlar ve şehir bir çöp yığını haline gelmiştir. Hareketi Sarı Genel - İş Sendikası yönetmiştir. Hâlen sendika ile Belediye Başkanı arasındaki düello devam etmektedir.

Teksif Sendikası'nın, Sümerbank'ın 29 işyerinde 32.000 işçiyi kapsayan toplu sözleşme müzakereleri, uyuşmazlıkla sona ermiştir. Sendika yöneticileri grev ilân etmişlerse de her zamanki gibi taraflar arasındaki görüşmeler (!) devam etmektedir.

Petrol - İş Sendikası ile 10 şirket arasında işkolu seviyesinde devam eden toplu sözleşme müzakereleri anlaşmazlıkla sonuçlanmıştır. Ancak, taraflar arasındaki görüşmeler (!) devam etmektedir.

● 7 YILDA ÖZEL SEKTÖRDE 250 GREV, 70 LOKAVT, KAMU KESİMİNDE 65 GREV, 2 LOKAVT OLDU: Ege Bölgesi Sanayi Odası'nca hazırlanan raporda, «Sendikalar, Grev ve Lokavt Kanunu»nun yürürlüğe girdiği Temmuz 1963'ten 1970 yılı sonuna kadar tesbit edilen rakamların küçümsenmiyecek büyüklükte olduğu belirtilmektedir. Özellikle 1968 - 1970 döneminde Grev ve Lokavt olaylarının endişe verici bir gelişme gösterdiğine dikkat çekilmektedir.

HALK DERSLERİ

(Baştarafı 6. sayfada)

işçi de, işveren de hürdür, hem de eşittir. Okulda «hür» öğretmen, kışlada «hür» komutan, sokakta «hür» basın, radyoda «hür» dalga her gün, her saat bunu tekrarlar. Bu düzenin adı «Hür dünya» dır. Insanlar hep, «Hürriyeti seçer» veya «sıçar» lar da, o «hür dünya» ya kaçarlar.

İş bulmaya çıktın mı görürsün. Patron dişli kurttur; işçi tırnaksız kuzu. Kurt kuzuyu yemekte hür'dür. Kuzu, kendisini kurda yedirmekte hür'dür. Kurt kuzuyu yedi mi: kurtla kuzu tek vücut içinde eşitleşirler. İş Pazarında ak koyun, kara kurt ortaya çıkar. İnsan hakları eşitliği de, çalışma hürriyeti de: Kara kurt, yahut boz kurt İşverenin, Ak koyun veya taze kuzuyu yeme hürriyetinde toplanır.

DEDE HANDE

OKUYUCULARA

Okuyucularımızdan gazetenin Anadolu dağıtımının yapılabilmesi için yardım bekliyoruz. Satış için adresler bildirin. Dağıtımına yardımcı olun.

Sosyalist'e
ABONE OLUN,
Sosyalist'e
ABONE BULUN.